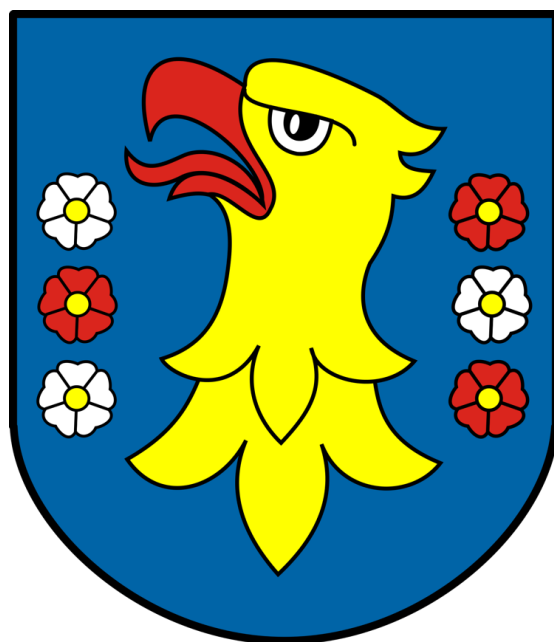

Prognoza
oddziaływania na środowisko
Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026
z perspektywą do roku 2030

ZLECENIODAWCA:

POWIAT PSZCZYŃSKI - STAROSTWO POWIATOWE W PSZCZYNIĘ
ul. 3 Maja 10, 43-200 Pszczyna
tel.: 32 449 23 00, faks: 32 449 23 45
mail: powiat@powiat.pszczyna.pl, www.powiat.pszczyna.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING
ul. Goleszowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała
tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869
mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak,
Sebastian Kulikowski

INFORMACJE ZAMIESZCZONE W NINIEJSZYM OPRACOWANIU ZOSTAŁY UDOSTĘPNIONE PRZEZ:

- 1 Starostwo Powiatowe w Pszczynie,
- 2 Urząd Miejski w Pszczynie,
- 3 Urząd Gminy w Miedźnej,
- 4 Urząd Gminy w Goczałkowicach – Zdroju,
- 5 Urząd Gminy w Kobiórze,
- 6 Urząd Gminy w Suszcu,
- 7 Urząd Gminy w Pawłowicach,
- 8 Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie,
- 9 Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- 10 Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Katowicach,
- 11 Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach,
- 12 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
- 13 Narodowy Fundusz Ochrony Środowisk i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- 14 Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowisk i Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- 15 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach,
- 16 Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Śląski Oddział Regionalny w Częstochowie,
- 17 Nadleśnictwo Kobiór,
- 18 Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- 19 Tauron Dystrybucję S.A. Oddział w Gliwicach,
- 20 Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach.

Załącznik do Prognozy- oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, iż ukończyłam, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko, lub brałam udział w przygotowaniu co najmniej 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
podpis autora

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	6
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU PSZCZYŃSKIEGO I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM	7
3. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	14
4. STAN ŚRODOWISKA	17
4.1. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE	17
4.1.1. Ogólna charakterystyka powiatu	17
4.1.2. Hydrografia i hydrologia	19
4.1.3. Budowa geologiczna i warunki glebowe	24
4.1.4. Warunki przyrodniczo – krajobrazowe i ochrona przyrody i krajobrazu	25
4.1.5. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	28
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM	30
5.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	30
5.2. JAKOŚĆ I MONITORING WÓD POWIERZCHNIOWYCH	31
5.3. JAKOŚĆ I MONITORING WÓD PODZIEMNYCH	32
5.4. JAKOŚĆ I MONITORING POWIERZCHNI ZIEMI	33
5.5. HAŁAS	34
5.6. PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE	36
6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	38
7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	45
8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	53
8.1. PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY	82
9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	86
10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	87
11. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	88
12. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	89
13. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	90

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Lokalizacja poszczególnych gmin powiatu pszczyńskiego	17
Rysunek 2 Wody powierzchniowe na terenie powiatu pszczyńskiego	21
Rysunek 3 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) w rejonie powiatu pszczyńskiego	23
Rysunek 4 Formy ochrony przyrody w rejonie powiatu pszczyńskiego	27

SPIS TABEL

Tabela 1 Kluczowe zadania własne (projekty) zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”	11
Tabela 2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w „Programie ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”	14
Tabela 3 Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu pszczyńskiego	23
Tabela 4 Powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych i ich przeznaczenie na podstawie PSR z 2010 i 2020 roku (powiat pszczyński)	24
Tabela 5 Powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie powiatu pszczyńskiego	26

Tabela 6 Zestawienie punktów badawczych wód podziemnych na terenie powiatu pszczyńskiego	33
Tabela 7 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień „Programu...”	49
Tabela 8 Matryca oddziaływania na środowisko – przewidywane oddziaływania na środowisko.....	55
Tabela 9 Analiza własnych działań inwestycyjnych na terenie powiatu pszczyńskiego.....	66
Tabela 10 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń Programu Ochrony Środowiska na Obszary Natura 2000	83
Tabela 11 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń Programu Ochrony Środowiska na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny	83
Tabela 12 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji Programu Ochrony Środowiska na ludzi	84
Tabela 13 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji Programu Ochrony Środowiska na powierzchnię ziemi i krajobraz	84
Tabela 14 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń Programu Ochrony Środowiska na klimat	84
Tabela 15 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń Programu Ochrony Środowiska na zasoby naturalne.....	84
Tabela 16 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją Programu Ochrony Środowiska na zabytki.	84
Tabela 17 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń Programu Ochrony Środowiska na dobra materialne.....	85
Tabela 18 Ocena stanu środowiska powiatu wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska	90

WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” (zwanej w dalszej części opracowania Prognozą...) są przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U.

z 2022, poz. 1029 z późn. zm.). Ponadto w toku postępowania dotyczącego strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu, zwrócono się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach o zakres Prognozy.

Przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022, poz. 1029 z późn. zm.) nakładają na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” przygotowana została przez EKO-TEAM Konsulting z Bielska-Białej.

1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022, poz. 1029 z późn. zm.). Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- a) zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- c) określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- d) określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- e) określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- f) określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- g) przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,

- h) przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- i) zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- j) zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- k) zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- l) zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Treść prognozy oddziaływania na środowisko została także podporządkowana uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (opinia nr NS-NZ.9022.22.11.2023 z dnia 24 maja 2023 r.) oraz zakresowi i stopniowi szczegółowości prognozy uzgodnionemu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (uzgodnienie nr WOOŚ.411.75.2023.MM z dnia 24 kwietnia 2023 r.).

Do przeprowadzenia wymienionych powyżej prac wykorzystano materiały i dokumenty zebrane samodzielnie przez Wykonawcę, są to także dokumenty będące punktem wyjścia dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU PSZCZYŃSKIEGO I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” (zwany dalej Programem) został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Powiecie.

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art. 17 ust.1 ustawy POŚ (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.) Starosta Pszczyński przygotował:

- 1) Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego – wykonany w 2004 roku,
- 2) Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015 (Uchwała Nr XXVI/178/08 Rady Powiatu Pszczyńskiego z dnia 26 listopada 2008 r.),
- 3) Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2018 (Uchwała Nr XXIII/201/12 Rady Powiatu Pszczyńskiego z dnia 28 listopada 2012 r.)
- 4) Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 (Uchwała Nr XXXVII/288/18 Rady Powiatu Pszczyńskiego z dnia 24 stycznia 2018r.)

W cyklach 2 letnich Powiat Pszczyński opracowuje Raporty z realizacji Programu ochrony środowiska wskazujące na stopień realizacji poszczególnych zadań. Ostatni Raport został opracowany za lata 2020-2021.

Powiat Pszczyński w chwili obecnej posiada „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, który posiadał perspektywę krótkoterminową do 2020 roku i długoterminową do 2024 roku.

W związku z tym w 2023 roku został wykonany nowy Program ochrony środowiska obejmujący perspektywę od 2023 roku do 2026 i perspektywę długoterminową do roku 2030.

Dodatkową przesłanką do opracowania nowego Programu są zmiany, jakie zaszły w środowisku, które powodują, iż poprzedni dokument stał się niezgodny ze stanem faktycznym. W niniejszym opracowaniu autorzy starali się dokonać porównania stanu środowiska z roku 2017 i 2018 z obecnym według informacji z 2022 roku (natomiast jeśli brakowało takich informacji posłużono się danymi z 2021 roku).

Realizacja „Programu...” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla stałego i ciągłego wdrożenia wymagań aktualnie obowiązującego prawa.

Ustawa – Prawo ochrony środowiska nie określa sztywnych ram programu ochrony środowiska, zwraca natomiast uwagę (art. 17), by opracowanie uwzględniało pewne dokumenty określone w art. 14 tj. strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021, poz. 1057, z późn. zm).

Szczegółowy zakres, sposób oraz forma sporządzania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska (POŚ) jest zgodny z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku (zaktualizowanymi w 2017 i 2020 roku). Aktualnie obowiązujące wytyczne wymagają podziału harmonogramów realizacji zadań na zadania własne samorządu powiatowego oraz zadania monitorowane. Zadania monitorowane to zadania realizowane przez jednostki realizujące zadania środowiskowe na terenie powiatu, ale bez zaangażowania finansowego Powiatu.

Etapy opracowania niniejszego dokumentu to:

- zebranie szczegółowych danych z poszczególnych wydziałów Starostwa Powiatowego w Pszczynie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w Katowicach oraz jednostek realizujących zadania środowiskowe na terenie powiatu w tym między innymi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Zarządu Dróg Wojewódzkich, Nadleśnictw, Wód Polskich, a także wszystkich gmin należących do powiatu i większych podmiotów gospodarczych,
- ocena realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska,
- ocena aktualnego stanu wszystkich komponentów środowiskowych na obszarze powiatu. Jako punkt odniesienia dla niniejszego dokumentu przyjęto stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na koniec 2022 r., a tam, gdzie nie było możliwości uzyskania wiarygodnych danych wykorzystano stan na koniec 2021 r.,
- wyznaczenie celów i sformułowanie kierunków działań pozwalających na realizację celów dokumentów wyższych szczebli. Istotą celów jest ich spójność z Polityką Ekologiczną Państwa 2030 oraz wojewódzkim POŚ,
- określenie zasad monitoringu, który pozwoli na badanie postępów w realizacji Programu w trakcie opracowywania Raportów z realizacji POŚ.

Ocena stanu środowiska naturalnego powiatu pszczyńskiego sporządzona została głównie na podstawie opracowań i informacji udzielonych przez:

- Starostwo Powiatowe w Pszczynie,
- Urząd Miejski w Pszczynie,
- Urząd Gminy w Miedźnej,
- Urząd Gminy w Goczałkowicach – Zdroju,
- Urząd Gminy w Kobiórze,
- Urząd Gminy w Suszcu,
- Urząd Gminy w Pawłowicach,
- Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Katowicach,

- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowisk i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowisk i Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach,
- Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Śląski Oddział Regionalny w Częstochowie,
- Nadleśnictwo Kobiór,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- Tauron Dystrybucję S.A. Oddział w Gliwicach,
- Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach.

a także informacji zawartych na stronach internetowych instytucji publicznych, działających w obszarze ochrony środowiska.

Nawiązując do układu i zawartości Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska, przedmiotowe opracowanie zawiera takie elementy jak:

WSTĘP

Rozdział zawiera podstawę prawną i cel przygotowania powiatowego programu ochrony środowiska, a także okres objęty opracowaniem, metodykę, strukturę i zakres dokumentu.

INFORMACJE OGÓLNE O POWIECIE

Zawartość tego rozdziału to m.in. informacje o położeniu administracyjnym powiatu oraz dane dotyczące uwarunkowań gospodarczych i środowiskowych powiatu. Konieczne jest wskazanie uwarunkowań wynikających z dokumentów strategicznych wyższego szczebla (krajowych, wojewódzkich, powiatowych).

OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA

W rozdziale tym opisano stan aktualny oraz wskazano najważniejsze problemy w zakresie każdego komponentu środowiska tj.:

- ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu (w tym: emisja liniowa, emisja punktowa, niska emisja, stan sanitarny powietrza, monitoring jakości powietrza),
- gospodarka wodnościekowa (w tym: wody powierzchniowe, sieć hydrograficzna, stan czystości rzek, monitoring wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarka wodnościekowa i oczyszczalnie ścieków w powiecie oraz ochrona przed powodzią),
- gospodarka odpadami (w tym: odpady komunalne oraz składowiska odpadów i inne instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie powiatu),
- tereny przemysłowe konieczne do rekultywacji i zagospodarowania (nie tylko o kierunku przyrodniczym, ale również gospodarczym),
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego (w tym: parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, obszary natura 2000, lasy oraz inne cenne walory przyrodnicze powiatu),
- ochrona zasobów (w tym: uwarunkowania gospodarki kopalinami oraz zasoby surowców kopaliny),
- ochrona powierzchni ziemi i gleb (w tym: stan powierzchni ziemi i gleb oraz monitoring gleb),
- ochrona przed hałasem (w tym: hałas drogowy, kolejowy, przemysłowy oraz monitoring hałasu),
- ochrona przed polami elektromagnetycznymi wraz z ich monitoringiem,
- rozwój edukacji ekologicznej.

CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE

Określenie dla każdego z komponentów celu długoterminowego i celów krótkoterminowych wraz z miarami ich realizacji.

PLAN OPERACYJNY

Plan operacyjny ZAWIERA przedsięwzięcia wytypowane na podstawie zdefiniowanych wcześniej celów ekologicznych oraz na podstawie obowiązujących dokumentów strategicznych kraju, województwa, powiatu i gmin. Zdefiniowane zadania uwzględniają:

- przedsięwzięcia wynikające z programów wojewódzkich (program ochrony powietrza i program ochrony przed hałasem itp.), obowiązki wynikające z przepisów prawnych,
- cele długoterminowe oraz cele krótkoterminowe wraz z działaniami /przedsięwzięciami oraz terminem ich realizacji, jednostką odpowiedzialną /realizującą, kosztami i źródłami finansowania.

STRESZCZENIE

Streszczenie zawartości dokumentu ze wskazaniem głównych celów do realizacji.

Tabela 1 Kluczowe zadania własne (projekty) zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)				Źródła finansowania
				2023-2024	2025-2026	2027-2028	do roku 2030	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Ochrona powietrza i klimatu	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast	Powiat Pszczyński	25 000,00				środki własne Powiatu Pszczyńskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ, Interreg)
		Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach	PZD w Pszczynie, zarządzający komunikacją publiczną	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań				środki własne Powiatu Pszczyńskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)
		Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Powiat Pszczyński	plany realizacji zadań ustalane corocznie				środki własne Powiatu Pszczyńskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)
		Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu pszczyńskiego	Powiat Pszczyński	według kosztorysów inwestycji				środki własne powiatu, fundusze krajowe w tym WFOŚiGW oraz unijne
1	Ochrona przed hałasem	Redukcja hałasu przemysłowego poprzez nadzór i wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku	Powiat Pszczyński	Koszty administracyjne				środki własne Powiatu Pszczyńskiego
		Budowa nowych i remonty nawierzchni odcinków dróg.	PZD w Pszczynie	Koszty podane w części dotyczącej klimatu i jakości powietrza				środki: PZD w Pszczynie, dofinansowanie UE

		Ograniczenie hałasu drogowego przez zastosowanie nowych technologii w budowie dróg publicznych	PZD w Pszczynie	Koszty podane w części dotyczącej klimatu i jakości powietrza				środki własne PZD w Pszczynie, dofinansowanie UE
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Starosta Pszczyński	koszty administracyjne				środki własne Powiatu Pszczyńskiego
1	Gospodarowanie wodami	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Powiat Pszczyński	20	20	20	80	środki własne Powiatu Pszczyńskiego
1	Gospodarowanie zasobami geologicznym	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Starosta Pszczyński	koszty administracyjne				środki własne Powiatu Pszczyńskiego
		Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Starosta Pszczyński	20	20	20	160	środki własne Powiatu Pszczyńskiego
1	Ochrona gleb	Prowadzenie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni	Starosta Pszczyński	koszty administracyjne				środki własne Powiatu Pszczyńskiego
		Przeprowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi	Starosta Pszczyński	20	20	20	80	środki własne Powiatu Pszczyńskiego, środki unijne
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Starosta Pszczyński	Koszty administracyjne				środki własne Powiatu Pszczyńskiego
		Wspomaganie gmin w realizacji programów usuwania wyrobów zawierających azbest	Starosta Pszczyński	15-20	15-20	15-20	120-160	środki własne Powiatu Pszczyńskiego

1	Zasoby przyrodnicze w tym także leśne	Opracowanie Uproszczonych Planów Urządzania Lasów i inwentaryzacji stanu lasów	Starostwo Powiatu Pszczyńskiego	wg potrzeb				środki własne Powiatu Pszczyńskiego, WFOŚiGW
1	Zagrożenia poważnymi awariami	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Powiat Pszczyński	200	300	200	1800	środki własne Powiatu Pszczyńskiego, WFOŚiGW
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Powiat Pszczyński	w miarę potrzeb				środki własne Powiatu Pszczyńskiego

Źródło: projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”

Powyższa tabela jest zestawieniem zadań własnych Powiatu Pszczyńskiego, oprócz zadań własnych w projekcie „Programu...” zamieszczono także zadania monitorowane, za które odpowiedzialne będą Gminy powiatu Pszczyńskiego oraz instytucje, przedsiębiorstwa i mieszkańcy. Zadania te zostały także opisane w niniejszej prognozie, niemniej jednak skupiono się na zadaniach własnych.

3. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Według ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.) „[...] w celu realizacji polityki ochrony środowiska organ wykonawczy powiatu sporządza powiatowy program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych”, w związku z tym w niniejszym opracowaniu zostaną ujęte powyższe założenia, cele i priorytety na lata 2023-2030, które zapisano w dokumentach wcześniej opracowanych i obejmujących teren powiatu.

Podczas tworzenia Programu brano pod uwagę założenia aktualnie obowiązujących dokumentów nadrzędnych. W założeniach uwzględniono najbardziej istotne kierunki rozwoju zarysowane w dokumentach wyższego szczebla. Cele, obszary problemowe oraz kierunki rozwoju analizowanych dokumentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w „Programie ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym
NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia Fala Nowoczesności	<p>Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,</p> <p>Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,</p> <p>Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.</p>
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<p>Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko:</p> <p>Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód,</p> <p>Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,</p> <p>Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego,</p> <p>Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją,</p> <p>Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi,</p> <p>Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami,</p> <p>Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.</p>
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	<p>Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I).</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II).</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III).</p> <p>Cel horyzontalny: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV).</p> <p>Cel horyzontalny: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).</p>
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	<p>Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,</p> <p>Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.</p>
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	<p>Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.</p>

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	Kierunek – poprawa efektywności energetycznej Cel główny – dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną, Cel główny – konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15, Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,	
DOKUMENTY SEKTOROWE		
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)	Cel 1 - osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, Cel 2 - osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO (Światową Organizację Zdrowia) oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami	
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)	Cel 1. - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska Cel 2. - Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich Cel 3. - Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu Cel 4. - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu Cel 5. - Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu Cel 6. - Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	
DOKUMENTY O CHARAKTERZE PROGRAMOWYM		
Program Ochrony Powietrza dla Województwa śląskiego	Nadrzędnym celem Programu ochrony powietrza jest opracowanie działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa śląskiego.	<ul style="list-style-type: none"> • Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW - działanie wskazane w harmonogramie, • Zaplanowanie mechanizmów wsparcia nastawionych na łagodzenie ekonomicznych skutków przeprowadzonej wymiany kotłów (np. zwiększenia kosztów paliwa lepszej jakości), • Wprowadzenie w województwie śląskim systemu wsparcia doradczego na poziomie gminnym, • Zwiększenie skuteczności przyjętych kanałów informacyjnych i komunikacyjnych, • Ograniczenie wpływu emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego, • Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza, • Prowadzenie edukacji ekologicznej - działanie wskazane w harmonogramie, • Prowadzenie działań kontrolnych - działanie wskazane w harmonogramie,

		<ul style="list-style-type: none"> Realizacja uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzania na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.
Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030+"	<p>Cel strategiczny A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej</p> <p>Cel strategiczny B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca</p> <p>Cel strategiczny C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni</p> <p>Cel strategiczny D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym</p>	<p>A.1. Konkurencyjna gospodarka</p> <p>A.2. Innowacyjna gospodarka</p> <p>A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość</p> <p>B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych</p> <p>B.2. Aktywny mieszkaniec</p> <p>B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki</p> <p>C.1. Wysoka jakość środowiska</p> <p>C.2. Efektywna infrastruktura</p> <p>C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu</p> <p>D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny</p> <p>D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu</p> <p>D.3. Nowoczesna administracja publiczna</p>
Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024	<p>Cel Powietrze atmosferyczne,</p> <p>Cel Zasoby wodne,</p> <p>Cel Gospodarka odpadami,</p> <p>Cel Ochrona przyrody,</p> <p>Cel Zasoby surowców naturalnych,</p> <p>Cel Gleby</p> <p>Cel Tereny przemysłowe,</p> <p>Cel Hałas,</p> <p>Cel Promieniowanie elektromagnetyczne</p> <p>Cel Przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym,</p> <p>Cel Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków,</p> <p>Cel Zagadnienia systemowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych, Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami, System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód, Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii, Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu, Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych, Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi, Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi, Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska, Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach.

4. STAN ŚRODOWISKA

4.1. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz problemów w tym zakresie

Na podstawie aktualnego stanu środowiska naturalnego powiatu pszczyńskiego, a także uwarunkowań wynikających z dokumentów programowych wyznaczono kierunki działań i zaproponowano do nich zadania których wykonanie jest niezbędne, aby zachować bądź poprawić stan środowiska, wypełnić zobowiązania unijne, a tym samym poprawić jakość życia mieszkańców.

4.1.1. Ogólna charakterystyka powiatu

Powiat pszczyński położony jest w południowej części województwa śląskiego. Graniczy z 8 powiatami: od zachodu z miastami na prawach powiatu Jastrzębie-Zdrój oraz Żory, od północy z powiatem mikołowskim oraz bierudzko-łędzińskim a także z miastem na prawach powiatu Tychy, od wschodu z powiatem oświęcimskim, zaś od południa z powiatem bielskim i cieszyńskim.

Powiat pszczyński tworzy sześć gmin, w tym pięć gmin wiejskich:

- Gmina Goczałkowice-Zdrój,
- Gmina Kobiór,
- Gmina Miedźna,
- Gmina Pawłowice,
- Gmina Suszec

oraz miejsko-wiejska Gmina Pszczyna

Powiat pszczyński należy do Śląskiego Związku Gmin i Powiatów. Terytorialnie leży w Subregionie Centralnym, w podregionie tyskim.

Rysunek 1 Lokalizacja poszczególnych gmin powiatu pszczyńskiego

Źródło: www.gminy.pl [dostęp 10.01.2023 r.]

Powierzchnia powiatu pszczyńskiego wynosi 471,37 km², co stanowi 3,8% całkowitej powierzchni województwa śląskiego.

Powiat pszczyński cechuje korzystny układ lokalizacji – w sąsiedztwie aglomeracji katowickiej i województwa małopolskiego, w niedalekiej odległości przejścia granicznego w Cieszynie, a także dwóch pasm górskich – Beskidu Śląskiego i Beskidu Żywieckiego oraz dużych miast jak Katowice, Bielsko-Biała, Tychy, Oświęcim, Jastrzębie-Zdrój czy Żory. Przez teren powiatu pszczyńskiego przebiegają drogowe trakty komunikacyjne, ważne dla południowej i zachodniej części województwa śląskiego – Droga Krajowa nr 1 oraz Droga Krajowa nr 81. Ponadto duże znaczenie komunikacyjne mają drogi wojewódzkie: DW nr 933 Oświęcim – Wodzisław Śląski, DW nr 935 Pszczyzna – Rybnik, DW nr 938 Pawłowice – Cieszyn, DW nr 939 Pszczyzna – Strumień, DW nr 931 Pszczyzna – Bieruń oraz DW nr 928 Kobiór – Mikołów. W trakcie realizacji pozostaje trasa S1, przebiegająca na obszarze gminy Miedźna (węzeł Wola). S1 to droga ekspresowa, która połączy Autostradę A1 w Pyrzowicach z granicą ze Słowacją w Zwardoniu. Droga pozwoli odciążyć ruch w powiecie, podniesie jego atrakcyjność turystyczną oraz inwestycyjną. Ponadto przez Pszczynę, Kobiór, Goczałkowice-Zdrój przebiega ważna magistrala kolejowa, łącząca Katowice z Bielskiem-Białą i dalej przez Zwardoń prowadząca na Słowację, a przez Zebrzydowice - do Czech.

Powiat pszczyński znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego, o czym świadczy mieszanie się mas powietrza pochodzenia kontynentalnego i oceanicznego. Najczęściej nad obszar powiatu dochodzą masy znad Atlantyku, które są przyczyną małych amplitud temperatur w ciągu roku i sporadycznego występowania długich i mroźnych zim.

Powiat pszczyński usytuowany jest na terenie pagórkowatym, wykształconym z lodowcowych pokładów morenowych, wzniesiony na wysokości 200-300 m. n.p.m. oraz terenie wyżynnym i nizinnym. Powiat w części północno-zachodniej leży w obrębie Płaskowyżu Rybnickiego, w części centralnej i południowej w obrębie Równiny Pszczyńskiej, w części południowej w obrębie doliny Górnej Wisły oraz Podgórze Wilamowickiego.

Ziemie powiatu pszczyńskiego charakteryzuje bogactwo przyrodnicze. Teren wyróżnia duży udział funkcji rolniczej, duża lesistość, otwarte łąki i pola, dostęp do licznych zbiorników wodnych i surowców naturalnych. Okoliczności przyrody sprzyjają aktywnej rekreacji oraz rozwojowi turystyki aktywnej.

Powiat pszczyński pełen lasów uznawany jest za zielone płuca Śląska. Na terenie powiatu swą siedzibę ma nadleśnictwo Kobiór, którego zasadniczą część stanowią Lasy Pszczyńskie, niekiedy dzielone na Lasy Kobiórskie (część zachodnia) i Lasy Pszczyńskie (część wschodnia, dawniej Dolne Lasy Pszczyńskie). Nadleśnictwa Kobiór jest jednym z największych nadleśnictw w RDLP Katowice.

Przez teren powiatu przepływa rzeka Pszczyńka, wraz z dopływami: rzeką Dokawą i Korzeńcem. Pszczyńka stanowi lewy dopływ Wisły, która przebiega przez południową część powiatu. Największym zbiornikiem tu występującym jest Jezioro Goczałkowickie, o powierzchni 32 km². Jest to zbiornik powstały na rzece Wiśle, pełniący funkcję zaporową (ochrona przeciwpowodziowa), a także turystyczno-rekreacyjną. Dodatkowo stanowi źródło zaopatrzenia w wodę części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

Na koniec 2021 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu pszczyńskiego wynosiła 1 023,59 ha, co stanowiło 2,17% powierzchni powiatu (dane z GUS). Największym udziałem obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni odznaczały się gminy Pszczyzna (744,55 ha), Suszec (256,30 ha) oraz Miedźna (22,74 ha). Formami ochrony przyrody na terenie powiatu pszczyńskiego są: parki krajobrazowe (1), rezerваты przyrody (2), obszary Natura 2000 (3), użytek ekologiczny (1) oraz 28 pomników przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych.

Powiat pszczyński na koniec 2021 roku liczył 110 958 mieszkańców, z czego 51,03% stanowią kobiety, a 48,97% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców wzrosła

o 7,53%. 21,5% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym, 60,2% w wieku produkcyjnym, a 18,3% w wieku poprodukcyjnym.

Na koniec grudnia 2021 roku według danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na obszarze powiatu pszczyńskiego zarejestrowanych było 12 803 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 9 715 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

4.1.2. Hydrografia i hydrologia

4.1.2.1. Wody powierzchniowe

Największa – centralna część powiatu zlokalizowana była w zlewni Pszczynki i jej dopływów. Tereny północne powiatu pszczyńskiego to obszary należące do zlewni rzeki Gostyni, południowe – rzeki Wisły i zbiornika Goczałkowice, zaś zachodnie – zlewni rzek Piotrówki i Rudy.

Główną rzeką powiatu jest rzeka Pszczynka, wraz z jej dopływami: rzeką Dokawą i Korzeńcem. Pszczynka stanowi lewy dopływ Wisły, która przebiega przez południowe części powiatu. Największym zbiornikiem występującym na tym obszarze jest Jezioro Goczałkowickie, o powierzchni 32 km². Zbiornik powstały na rzece Wiśle, pełni funkcję zaporową stanowiąc ochronę przeciwpowodziową, a także turystyczno-rekreacyjną. Dodatkowo stanowi źródło zaopatrzenia w wodę części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Długość zapory na Jeziorze wynosi 2 980 m. Jedyny większy dopływ uchodzący w sposób naturalny do Jeziora Goczałkowickiego to potok Bajerka. Drugim co do wielkości sztucznym zbiornikiem wodnym na terenie powiatu jest Jezioro Łąka utworzone na rzece Pszczynce na północ od Zbiornika Goczałkowickiego. Jezioro pełni funkcję rekreacyjną, a także posiada stałą rezerwę powodziową w wysokości 3,14 mln m³.

Zgodnie z Mapą Podziału Hydrograficznego Polski w skali 1: 10 000 (dalej: MPHP 10) na obszarze powiatu pszczyńskiego występuje:

- 56 cieków istotnych (występujących w warstwie cieków wyróżnionych), tj.: Bajerka, Biała, Bzianka, Dankówka, Dokawa, Dopływ poniżej Podlesia, Dopływ spod Rudawek Pierwszych, Dopływ spod Rudziczki, Dopływ spod Warszowic, Dopływ w Kobiórze, Dopływ w Podstraszynku, Dopływ z Gierychtu, Dopływ z Goczałkowic, Dopływ z Lasów Kobierskich, Dopływ z Siodłak, Hynek (Strumień), Jelonek, Kanał Branicki, Nowy Kanał Branicki, Kanar (Studzionka), Koryto boczne Pszczynki, Korzenica (Korzeniec), Korzeniec Południowy, Łękawka, Nieradka, Osiny, Pawłówka, Pielgrzymówka, Potok Graniczny, Potok Starowiejski, Pszczynka, Ruptawa, Stara Dokawa, Stenclówka, Wisła,
- 52 zbiorniki wodne wyróżnione, tj. te, które w MPHP 10 posiadają nazwę: Dulnik, Jez. Paprocańskie, Staw Dulnik, Staw Kępny, Staw Kleszczowiec, Staw Młyński, Staw Rontok, Staw Olszynioki I, Staw Olszynioki II, Staw Olszynioki III, Staw Olszynioki IV, Staw Olszynioki V, Staw Olszynioki VI, Zb. Goczałkowice, Zb. Łąka. Zgodnie z posiadanymi informacjami PGW WP administruje zbiornikiem Łąka,
- ponadto na podstawie MPHP 10 na terenie powiatu stwierdzono również występowanie cieków i zbiorników niewyróżnionych, tj. nie posiadających w MPHP nazwy ani określonego charakteru wód. Wobec cieków i zbiorników niewyróżnionych jest lub będzie prowadzone postępowanie skutkujące ich weryfikacją w zakresie np. określenia charakteru wód, przebiegu, kierunku spływu¹.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, administrują one aktualnie na terenie powiatu ciekami i potokami o łącznej długości ok. 166 km, w tym:

- Stare Koryto Gostynki – 4,5 km,

¹ pismo PGW WP RZGW w Gliwicach nr GL.ROO.0143.9.2023.JF RKP-2023-528 z dnia 31.01.2023 r.

- Pszczyńska – 35 km,
- Osiny – 1,4 km,
- Dopływ spod Warszowic – 3,54 km,
- Pawłówka – 6,86 km,
- Koryto Boczne Pszczyński – 3 km,
- Dopływ spod Rudziczki – 2,4 km,
- Kanał Branicki – 10,4 km,
- Nowy Branicki – 3,5 km,
- Dopływ poniżej Podlesia – 3,45 km,
- Dopływ z Lasów Kobierskich – 3,7 km,
- Studzionka (Kanał) – 7,36 km,
- Stencilówka – 4,95 km,
- Potok Graniczny – 1,92 km,
- Dopływ z Giertychu – 3,25 km,
- Potok Starowiejski – 3,13 km,
- Dopływ w Podstarzyńcu – 3,67 km,
- Dopływ spod Rudawek Pierwszych – 2,9 km,
- Dokawa – 13,27 km,
- Stara Dokawa – 3,51 km,
- Dopływ z Siodłak – 3,65 km,
- Potok Studziennicki – 5,45 km,
- Korzenica (Korzeniec) – 16 km,
- Korzeniec Południowy – 5,96 km,
- Dopływ w Kobiórze – 4,12 km,
- Wisła – 4,1 km,
- Hynek – 0,5 km,
- Goczałkowicki (dopływ z Goczałkowic) – 4,35 km.

Długości odcinków zostały określone orientacyjnie zgodnie z prowadzonym przez Wody Polskie Systemem Informatycznym Gospodarowania Wodami (SIGW) stanowiącym załącznik do Informacyjnego Systemu Osłony Kraju (ISOK) – Hydroportal.

PGW WP na terenie powiatu pszczyńskiego nie administruje urządzeniami melioracji wodnych. Zgodnie z art. 205 ustawy Prawo Wodne utrzymanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub związku spółek wodnych².

² pismo PGW WP RZGW w Gliwicach nr GL.ROO.0143.9.2023.JF RKP-2023-528 z dnia 31.01.2023 r.

4.1.2.2. Wody podziemne

Cały obszar powiatu pszczyńskiego według regionalizacji hydrogeologicznej GZWP zgodnej z koncepcją A. S. Kleczkowskiego (1988) należy do prowincji hydrogeologicznej górskiej-wyżynnej, do pasma zbiorników Wyżyn Polskich.

Powiat pszczyński położony jest w granicach 2 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

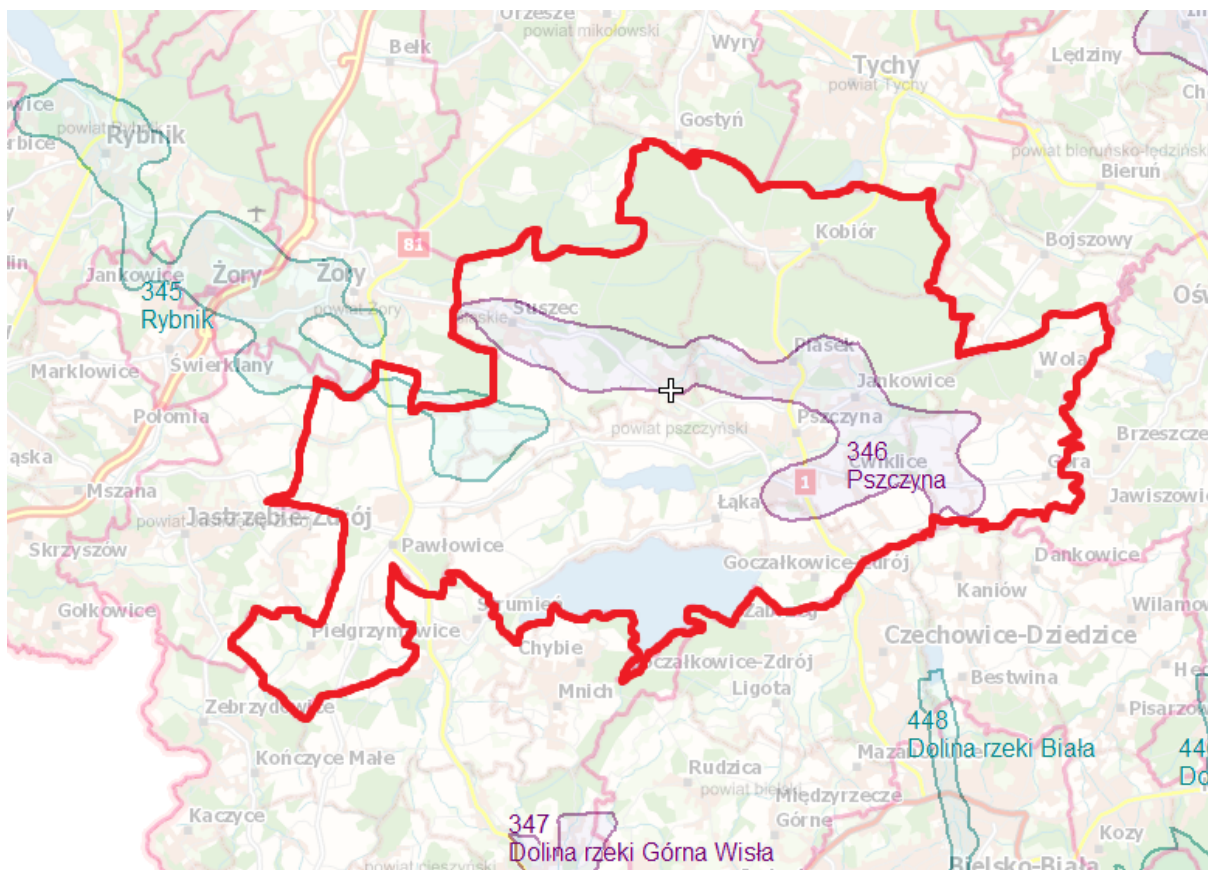
- LZWP nr 345 Rybnik (dawny GZWP nr 345) – czwartorzędowy poziom wodonośny; szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 26,5 tys. m³/d.

Zbiornik wyznaczono w obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego, zbudowanego w większości z osadów piaszczysto-żwirowych genezy rzecznej i rzeczno-wodnolodowcowej. Zbiornik Rybnik ma powierzchnię 76,8 km² i jest zasilany na drodze bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych bądź przesączania z nadległych warstw wodonośnych, dopływów bocznych z rejonów wysoczyzn, jak również z ascensyjnego zasilania z poziomów neogeńskich. Przepływ wód podziemnych odbywa się w kierunku rzeki Ruda, która stanowi dla zbiornika główną bazę drenażu.

Czwartorzędowy zbiornik wód podziemnych, z uwagi na przekształcenia naturalnego reżimu wód podziemnych wywołanych eksploatacją i działalnością górniczą, charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem jakości wody w zależności od lokalnych warunków hydrogeochemicznych i antropopresji wyrażonej licznymi ogniskami zanieczyszczeń. Chemizm wód podziemnych zbiornika Rybnik jest kształtowany w wyniku naturalnych i wzbudzonych antropogenicznie czynników i procesów hydrogeochemicznych. Efektem naturalnych procesów geogenicznych, wynikających z występowania odpowiednich typów i sekwencji osadów w dolinach rzecznych są przeważnie wyższe stężenia w wodzie związków Fe, Mn i SO₄ oraz podwyższona twardość ogólna.

- GZWP nr 346 Pszczyzna – czwartorzędowy poziom wodonośny; szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 17,0 tys. m³/d.

Użytkowym poziomem wodonośnym stanowiącym GZWP nr 346 jest podglinowy poziom czwartorzędowy QII. Zasilanie tego poziomu następuje w drodze infiltracji opadów atmosferycznych w obrębie wychodni utworów przepuszczalnych występujących na powierzchni terenu lub przez przesączanie w rejonie występowania pokrywy lessów i glin (w miejscach gdzie nie występuje poziom QI) oraz przez przesączanie wody z górnej warstwy QI. Poziom QII jest drenowany przez rzekę Pszczyнкę i ciekі płynące wciętymi dolinami. Zwierciadło wody o charakterze napiętym w poziomie QII występuje na głębokości od 4,5 do 21 m i stabilizuje się w zakresie głębokości 0,0–13,0 m poniżej powierzchni terenu, zależnie od morfologii terenu. Kolektorem wód są żwirowo-piaszczyste osady wodnolodowcowe, a zbiornikowy poziom wodonośny jest izolowany od wpływu zanieczyszczeń antropogenicznych z powierzchni terenu przez pierwszy poziom wodonośny i oddzielające te poziomy utwory słabo przepuszczalne (gliny zwałowe i ły). Wody podziemne tego zbiornika są niskiej i złej jakości. Pod względem przydatności do spożycia wody te wykazują przekroczone stężenia dopuszczalne dla wód pitnych w zakresie manganu, żelaza, a w części studzien także niklu.

Rysunek 3 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) w rejonie powiatu pszczyńskiego

źródło: Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, PSH 2020

W ramach prac nad przygotowaniem drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy (3 cykl planistyczny) państwowa służba hydrogeologiczna przeprowadziła przegląd granic JCWPd oraz aktualizację ich charakterystyk. Opracowano podział na 174 JCWPd, który będzie obowiązywał w latach 2022-2027. Jest on oparty na podziale na 172 jednostki obowiązującym w latach 2016-2021.

Według aktualnego podziału Polski na jednolite części wód podziemnych teren powiatu pszczyńskiego położony jest w obrębie 6 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

Tabela 3 Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu pszczyńskiego

Nazwa gminy	KOD JCWPd	Nazwa JCWPd	Czy JCWPd jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych? (zagrożona/niezagrożona)
Suszec, Pawłowice	PLGW6000144	144	niezagrożona
Kobiór, Suszec	PLGW2000145	145	zagrożona
Pawłowice	PLGW6000155	155	niezagrożona
Kobiór, Pszczyzna, Suszec, Pawłowice, Goczałkowice-Zdrój, Miedźna	PLGW2000156	156	niezagrożona
Pszczyzna, Miedźna, Goczałkowice-Zdrój	PLGW2000157	157	zagrożona
Pszczyzna, Pawłowice, Goczałkowice-Zdrój	PLGW2000162	162	niezagrożona

Źródło: www.pgi.gov.pl

4.1.3. Budowa geologiczna i warunki glebowe

Powiat pszczyński w dużym stopniu posiada charakter rolniczy. Grunty rolne zajmują tu powierzchnię 20 185,18 ha, co stanowi 42,82% powierzchni powiatu.

Teren powiatu zajmują gleby bielcowe i brunatne powstałe na utworach piaszczystych, piaskach słabogliniastych oraz glinach lekkich i glinach średnich. Czarne ziemie zdegradowane wytworzone zostały z piasków lekkich, słabo gliniastych oraz glin lekkich. Na terenach występowania gleb torfowych lokalnie doszło do powstania gleb torfowo – murszowych i mułowo – murszowych.

Tabela 4 Powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych i ich przeznaczenie na podstawie PSR z 2010 i 2020 roku (powiat pszczyński)

Rodzaj	Jednostka	Powszechny Spis Rolny z 2010 roku	Powszechny Spis Rolny z 2020 roku
użytki rolne ogółem	ha	19 038,77	18 566,38
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	18 643,33	18 343,05
pod zasiewami	ha	15 133,68	15 472,52
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	126,44	43,57
uprawy trwałe	ha	129,42	223,86
łąki trwałe	ha	2 742,11	2 169,12
pastwiska trwałe	ha	450,27	404,85
pozostałe użytki rolne	ha	395,44	223,33
lasy i grunty leśne	ha	512,07	382,25
pozostałe grunty	ha	1 309,94	1 236,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2023

Złoża kopalin to naturalne skupienia minerałów, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Są one rozmieszczone nierównomiernie w przyrodzie, a ich występowanie i możliwość wykorzystania zależą w dużej mierze od budowy geologicznej.

Zasady poszukiwania, dokumentowania oraz korzystania z kopalin regulowane są przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (tj.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1072 z późn. zm.). W ustawie tej rozstrzygnięto sprawę własności złóż kopalin oraz uregulowano problem ochrony zasobów poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także obowiązek racjonalnego wykorzystania kopalin.

Posiadający koncesje na wydobycie złoża kopaliny jest zobowiązany zastosować środki niezbędne zarówno do ochrony złoża jak i do ochrony wód i powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązany jest prowadzić rekultywację oraz przywracać do właściwego stanu elementy przyrodnicze. Obowiązek ten ciąży na osobie powodującej utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntu. Koszty rekultywacji ciążą na sprawcy.

W przypadku złóż nieeksploatowanych, które zostały udokumentowane złoża zabezpiecza się, jako zaplecze surowcowe. W 2021 roku zostały opracowane mapy rozmieszczenia wszystkich surowców na terenie całej Polski pn.: „Bilans złóż zasobów kopalin w Polsce według stanu na 30 grudnia 2021 roku”.

Według „Bilansu...” na obszarze powiatu pszczyńskiego występują:

- 11 złóż węgla kamiennego,
- 8 złóż piasków i żwirów,
- 2 złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej,
- 3 złoża torfów dla celów rolniczych,

- 1 złoża torfów leczniczych (borowin),
- 1 złoża solanek, wód leczniczych i termalnych.

Na posiadaczu koncesji na wydobycie kopaliny ze złoża ciąży obowiązek stosowania środków niezbędnych zarówno do ochrony złoża jak i do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, a także do ochrony powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązany jest prowadzić rekultywację oraz przywrócić do właściwego stanu poszczególne elementy przyrodnicze. Obszary poeksploatacyjne należy sukcesywnie i na bieżąco poddawać rekultywacji. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409) obowiązek ten ciąży na osobie powodującej utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntu. Koszty rekultywacji ciążyą na sprawcy.

Na terenie powiatu pszczyńskiego zlokalizowana jest czynna Kopalnia Węgla Kamiennego Pniówek w gminie Pawłowice, należąca do Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. gdzie wydobywa się złoża węgla kamiennego. KWK Piast Ruch II wstrzymała wydobycie w 2005 roku, zaś KWK Krupiński – w 2017 roku.

Marszałek Województwa Śląskiego działający, jako organ koncesyjny, udzielił na terenie powiatu koncesji na wydobywanie:

- wód leczniczych ze złoża położonego w Goczałkowicach-Zdroju, w granicach obszaru górniczego „Goczałkowice-Zdrój I” – koncesja obowiązuje do dnia 31 grudnia 2050 roku,
- torfu leczniczego-borowiny ze złoża „Rudołtówice” – koncesja obowiązuje do dnia 31 grudnia 2050 roku⁴.

Starosta Pszczyński w latach 2020-2021 wydawał decyzje o kierunku, terminie i podmiocie obowiązującym do przeprowadzenia rekultywacji terenów. Wydano następującą ilość decyzji:

- 2 decyzje ustalające kierunek, termin oraz obowiązującego do przeprowadzenia rekultywacji. Obie decyzje ustalały leśny kierunek rekultywacji,
- 1 decyzję o zmianie terminu przeprowadzenia rekultywacji w kierunku leśnym,
- 9 decyzji stwierdzających wygaśnięcie obowiązku przeprowadzenia rekultywacji.

4.1.4. Warunki przyrodniczo – krajobrazowe i ochrona przyrody i krajobrazu

Powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu pszczyńskiego wynosiła 1 023,59 ha, co stanowiło 2,17% powierzchni powiatu. Największym udziałem obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni odznaczały się gminy Pszczyna (744,55 ha), Suszec (256,30 ha) oraz Miedźna (22,74 ha).

Formami ochronnymi przyrody na terenie powiatu pszczyńskiego są: parki krajobrazowe (1), rezerваты przyrody (2), obszary Natura 2000 (3), użytek ekologiczny (1) oraz 28 pomników przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych. Taki układ przestrzenny, wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, zapewnia warunki do samoregulacji procesów przyrodniczych, naturalnych warunków hydrologicznych oraz właściwego korzystania z rekreacji i turystyki.

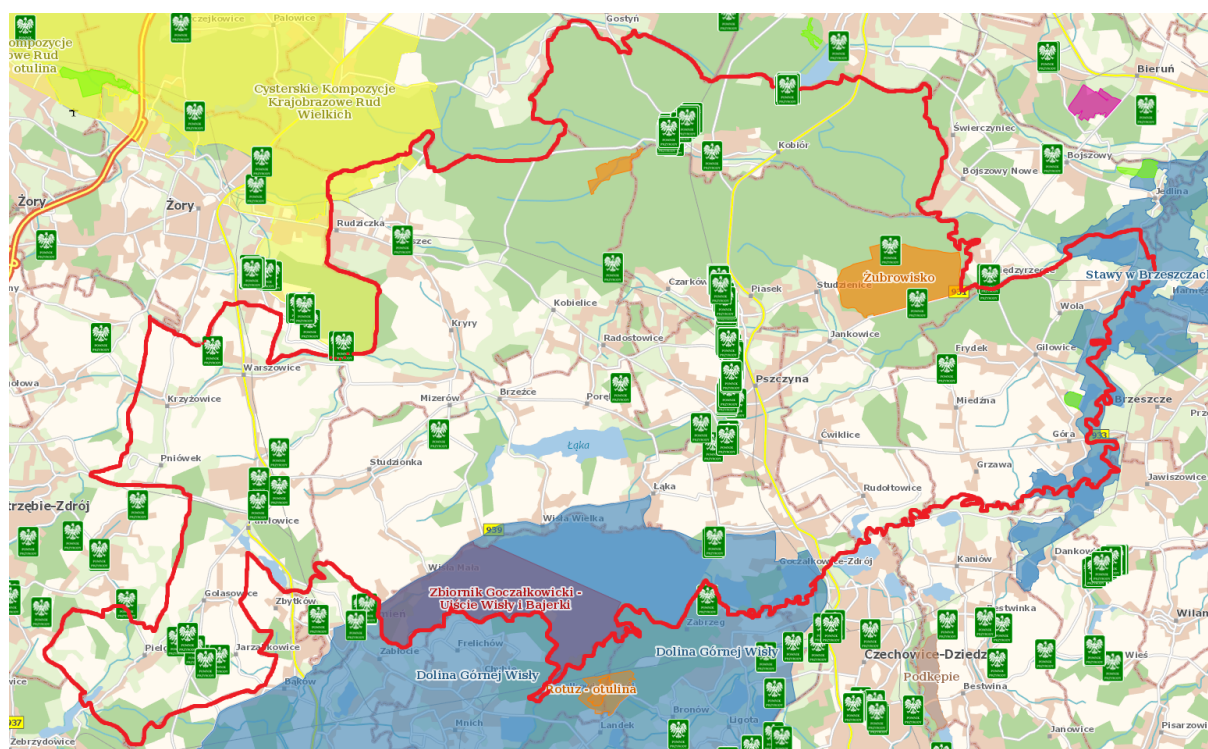
⁴ Pismo z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego znak OE-AD-UI.706.8.2023 z dnia 25 stycznia 2023 roku

Tabela 5 Powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie powiatu pszczyńskiego

L.P.	Nazwa obszaru	Pow. w gran. powiatu [ha]	Gmina	Opis/Cel ochrony
Park Krajobrazowy				
1.	Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”	180 ha, 370 ha otuliny	Suszec	<p>Został utworzony rozporządzeniem nr 181/93 Wojewody Katowickiego z dnia 23 listopada 199r., zm. Rozporządzeniem nr 37/2000 Wojewody Śląskiego z dnia 28 sierpnia 2000r. Park obejmuje tereny chronione ze względu na popularyzację walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.</p> <p>Park obejmuje kompleks Lasów Rudzkich, będących pozostałością dawnej Puszczy Śląskiej. Na obszarze parku krajobrazowego i jego otuliny występują wszystkie typy siedliskowe lasów terenów nizinnych, za wyjątkiem boru suchego.</p> <p>Celem utworzenia Parku obejmującego tereny leśne, obszary rzek i stawów, upraw polnych i zabudowań jest zachowanie i ochrona dóbr i walorów przyrodniczych, przyrodniczo- kulturowych, kulturowych oraz rekreacyjnych. Park zajmuje powierzchnię 49 387 ha, zaś jego otulina liczy 14 010 ha. Niestety jak do tej pory nie został uchwalony plan ochrony parku krajobrazowego, co uniemożliwia skuteczną ochronę parku.</p>
Rezerwat przyrody				
1.	Żubrowisko	744,55	Pszczyna	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i turystycznych populacji żubra (<i>Bison bonasus</i>).
2.	Babczyzna Dolina	76,25	Pszczyna, Suszec	Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych naturalnych układów biocenotycznych charakterystycznych dla dolin rzecznych położonych w pobliżu wododziału Wisły i Odry, w zachodniej części Kotliny Oświęcimskiej.
Obszary NATURA2000				
1.	Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki PLH240039	1 650,26	Pszczyna, Goczałkowice-Zdrój	<p>Obszar obejmuje swoim zasięgiem Zbiornik Goczałkowicki wraz z ciekami wodnymi, starorzeczami oraz mniejszymi zbiornikami wodnymi leżącymi w pobliżu. Został on powołany w celu ochrony miejsc występowania gatunków zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym i wodno-łądowym, wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.</p> <p>Występują tu m.in. populacje wydry, kumaka nizinnego czy piskorza. Na terenie siedliska można napotkać, rzadkie w naszym kraju, fitocenozy z udziałem salwinii pływającej i żabiścieku pływającego. Dominującą część obszaru stanowią siedliska wilgotne oraz wodno-błotne wraz z charakterystycznym dla nich bogactwem ptactwa wodnego.</p>
2.	Dolina Górnej Wisły PLB240001	24 740,19	Pszczyna, Goczałkowice-Zdrój	Obszar obejmuje swoim zasięgiem Zbiornik Goczałkowicki wraz przyległymi do niego, mniejszymi zbiornikami hodowlanymi. Został powołany w celu ochrony ptactwa wodnego oraz siedlisk, w których żyją lub odbywa się ich lęg. Występuje tu co najmniej 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej w tym 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

L.P.	Nazwa obszaru	Pow. w gran. powiatu [ha]	Gmina	Opis/Cel ochrony
3.	Stawy w Brzeszczach PLB120009	3 058,55	Miedzna	<p>Obszar położony jest w dolinie Wisły. Swym zasięgiem obejmuje kompleks kilkunastu starych stawów rybnych. Stawy te otaczają lasy (ok. 6%), łąki (ok. 30%) oraz grunty orne (ok. 30%). Występuje tu bogata roślinność wodna i bagienna (ok. 260 gatunków roślin naczyniowych tj. grążel żółty, grzybień biały, paproć salwinia), w rzadkim zbiorowisku łąk ostrożeńiowych występują m.in.: ostrożeń łąkowy, storczyki, bluszcz pospolity.</p> <p>Na obszarze występują populacje następujących gatunków ptaków: bączek, ślepowron, mewa czarnogłowa, rybitwa białowąsa, zausznik, krakwa, czernica, krwawodziób, śmieszka, głowienka, perkozek, perkoz dwuczuby, bąk, rybitwa czarna kokoszka wodna, rybitwa rzeczna i zimorodek.</p>
Użytki ekologiczne				
1.	Zapadź	22,86	Miedzna	Celem ochrony przyrody jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemu torfowiska ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, stan na dzień 27.02.2023 r.

Rysunek 4 Formy ochrony przyrody w rejonie powiatu pszczyńskiego

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

W granicach powiatu pszczyńskiego ochroną prawną objętych jest 28 szt. pomników przyrody. Wśród nich znajdują się pojedyncze drzewa (12 szt.), grupy drzew (14 szt.), grupa głazów narzutowych (1 szt.) oraz głaz narzutowy. W obrębie chronionych drzew przeważają dęby szypułkowe. Większość z tych drzew znajduje się na terenach leśnych.

4.1.5. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Ogólna powierzchnia lasów na terenie powiatu pszczyńskiego wg danych GUS na dzień 31.12.2021 roku wynosiła 13 195,50 ha, w tym:

- lasy publiczne ogółem 12 662,2, ha,
 - lasy publiczne Skarbu Państwa 12 643,52 ha,
 - ✓ lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych 12 628,19 ha,
 - ✓ lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP 9,80 h,
- lasy publiczne gminne 18,68 ha
- lasy prywatne ogółem 533,3, ha⁵.

Lesistość w powiecie pszczyńskim wynosi 28%, przy lesistości województwa śląskiego 32,2% i kraju 29,6%. Najwyższy procent zalesienia mają gminy: Kobiór 81,7%, Suszec 35,2%, Pszczyzna 28,6% oraz Miedźna 17,8%. Bardzo niskim stopniem zalesienia zaś cechują się gminy Pawłowice 8,5% oraz Goczałkowice-Zdrój 1,8%.

Według Krajowego Programu Zwiększania Lesistości (aktualizacja 2003) wskaźnik zalesienia w 2020 r. powinien wynosić 30%, a po 2050 r. 33%. Aktualnie powiat nie spełnia ww. wymagań.

Lasy państwowe

Całość Lasów Państwowych zlokalizowanych na terenie powiatu pszczyńskiego pozostaje w administracji Nadleśnictwa Kobiór.

Według stanu na dzień 01.01.2023 r. powierzchnia lasów Skarbu Państwa będąca w zarządzie Nadleśnictwa Kobiór na terenie powiatu wynosiła 12 859 ha.

Powierzchniowy udział gatunków panujących w lasach na terenie powiatu pszczyńskiego kształtuje się następująco: sosna (78,1%), dąb (9,5%), ols (5,8%), brzoza (3,1%), modrzew (1,3%), buk (1,2%), świerk (0,3%), dąb czerwony (0,3%) oraz inne.

Natomiast powierzchniowy udział gatunków rzeczywistych kształtuje się nieco inaczej: sosna (63,5%), dąb (10,7%), ols (7,5%), brzoza (6,2%), modrzew (4,2%), buk (3,2%), świerk (1,8%) oraz inne.

Do końca 2022 roku dla lasów Nadleśnictwa Kobiór obowiązywał Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kobiór na lata 2013-2022 zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska znak sprawy DLP-Ipn-611-21/15392/13/JŁ z dnia 19 kwietnia 2013 roku. Obecnie jest w trakcie procedury zatwierdzania Plan Urządzenia Lasu na lata 2023-2032.

Lasy prywatne

Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa w obrębie powiatu pszczyńskiego w imieniu Starosty Pszczyńskiego nadzór sprawuje nadleśniczy Nadleśnictwa Kobiór.

Struktura własnościowa lasów prywatnych jest dosyć zróżnicowana (m.in. indywidualni właściciele, wspólnoty gruntowo-leśne, spółdzielnie produkcyjne). Gospodarowanie w prywatnych gospodarstwach leśnych jest utrudnione ze względu na duże rozdrobnienie powierzchni leśnej (mała powierzchnia lasów należąca do jednego właściciela), często podzielonej na niewielkie kompleksy leśne. Częściowym rozwiązaniem problemu poprawy struktury wielkości gospodarstw leśnych mogą być stowarzyszenia leśne, zrzeszające właścicieli lasów.

Lasy w rejonie powiatu tworzą szereg funkcji produkcyjnych (gospodarczych), ekologicznych (ochronnych) i społecznych. Najważniejszą funkcją gospodarczą pozostaje nadal produkcja drewna, chociaż pewne znaczenie ma również pozyskanie innych płodów lasu, jak: grzyby, owoce leśne, zioła czy gospodarka łowiecka. Z funkcji pozaprodukcyjnych największe znaczenie mają funkcje środowiskotwórcze

⁵ dane z Banku Danych Lokalnych, GUS, 2023

(wodochronne, glebochronne i klimatyczne) oraz społeczne (rekreacyjne i krajobrazowe). Na podstawie tych funkcji wyróżniono szereg kategorii ochronności.

Do najważniejszych grup lasu i kategorii ochronności należą:

- lasy rezerwatowe,
- lasy ochronne ogólnego przeznaczenia, do których należą lasy wodochronne, glebochronne i ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- lasy ochronne specjalnego przeznaczenia, do których zalicza się lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, lasy nasienne oraz lasy w miastach i wokół miast.

Starosta Pszczyński prowadzi wykaz aktualnych Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, opracowanych zgodnie z przepisem art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r., poz. 672, 1726, 2311).

Łączna powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na terenie powiatu pszczyńskiego wynosi 554 ha. Powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa objęta UPUL wynosi 93,8228ha. Pozostała powierzchnia to lasy rozdrobnione w tym powierzchnia 422,2 ha objęta jest inwentaryzacjami stanu lasu.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

5.1. Powietrze atmosferyczne

Przeprowadzona ocena jakości powietrza na terenie powiatu pszczyńskiego opiera się na danych pochodzących z „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim, Raportu wojewódzkiego za rok 2021” oraz danych z systemu monitoringu jakości powietrza. Na terenie strefy śląskiej oceny prowadzone są w oparciu m.in. o stację w Goczałkowicach-Zdrój przy ul. Parkowej, gdzie prowadzone są ciągłe automatyczne pomiary emisyjne stężeń tlenków azotu (NO, NO₂, NO_x), ozonu, benzenu oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz PM₁₀.

Dwutlenek siarki (SO₂) to jeden ze składników smogu. Powstaje m.in. podczas spalania paliw zawierających siarkę (np. węgla). W związku z tym wyraźnie zaznacza się korelacja zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki z okresem grzewczym – maksymalne stężenia w latach 2020-2022 występowały w miesiącach jesiennych i zimowych. Najwyższe stężenie (14,05 µg/m³) odnotowano w lutym 2020 r., najniższe zaś (2,48 µg/m³) w sierpniu 2020 r.

Dwutlenek azotu (NO₂) ma największe z grupy tlenków azotu negatywne oddziaływanie na człowieka. Jest składnikiem smogu powstającym zwłaszcza na skutek przedostawania się do atmosfery spalin samochodowych. Z powodu braku szczegółowych danych nie jest możliwe określenie maksymalnego i minimalnego średniego stężenia tlenków azotu.

Średnioroczne wartości stężenia dwutlenku azotu utrzymują się na podobnym poziomie, z tendencją spadkową, jednakże znacznie poniżej poziomu dopuszczalnego – 40 µg/m³.

Pyły PM₁₀ pochodzenia antropogenicznego powstają głównie w wyniku spalania paliw słabej jakości oraz śmieci. Dlatego też zanieczyszczenie pyłem PM₁₀ jest silnie skorelowane z okresem grzewczym. Najwyższe miesięczne wartości stężenia pyłu PM₁₀ (82,65 µg/m³) odnotowano w lutym 2021 r.

Poziom dopuszczalny średniorocznej wartości stężenia zanieczyszczenia pyłem PM₁₀ wynosi 40 µg/m³. Wartości dla stacji kształtują się poniżej poziomu dopuszczalnego. Zauważalny jest spadek średniorocznego stężenia w roku 2022 w stosunku do 2020 roku.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim za 2021 rok wykazała nieco gorszą jakość powietrza niż w roku 2020, ale zaznaczyć należy, iż sezon grzewczy w 2020 roku był wyjątkowo ciepły. W okresie styczeń – marzec 2021 było o wiele chłodniej niż

w analogicznym okresie roku poprzedniego, co przełożyło się na znacznie wyższe stężenia zanieczyszczeń.

W rocznej ocenie powietrza zwrócono uwagę na to, że główną przyczyną złej jakości powietrza w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (bytowo-komunalna) z wykorzystaniem pieców na paliwa stałe, często złej jakości, charakteryzujących się niską efektywnością energetyczną i dużą emisją zanieczyszczeń. Znacznie mniejszy wpływ ma emisja przemysłowa i liniowa. Jedynie przekroczenia norm dla ozonu wynikają z oddziaływania naturalnych źródeł emisji, niezwiązanych z działalnością człowieka.

Zanieczyszczenia pyłem PM₁₀, pyłem PM₂₅ oraz benzo(a)pirenem są silnie związane z emisją pochodzącą ze spalania paliw w gospodarstwach domowych. Dlatego też wyraźnie wyższe niż średnio w roku wartości stężeń tych zanieczyszczeń notowane są w okresie grzewczym. Uwarunkowania przyrodnicze i społeczno-gospodarcze powiatu pszczyńskiego wpływają na znaczny udział tego rodzaju emisji w ogólnym bilansie zanieczyszczeń powstających na terenie powiatu.

Największym problem w zakresie przekraczania poziomu docelowego i obszaru przekroczeń wciąż jest w województwie śląskim benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM₁₀. Problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz benzo(a)pirenem wymaga podjęcia stanowczych działań. Ograniczenie niskiej emisji na terenie powiatu jest niezbędne dla zachowania zdrowia mieszkańców oraz zachęcenia turystów do przyjazdu.

Coraz większa świadomość ekologiczna Polaków wyraża się w chęci mieszkania i odpoczynania w regionach niezanieczyszczonych, o wysokich walorach przyrodniczych. W związku z powyższym powiat powinien wspierać gminy i mieszkańców w dążeniu do podnoszenia efektywności energetycznej budynków oraz ograniczania spalania paliw niskiej jakości.

5.2. Jakość i monitoring wód powierzchniowych

Podstawowymi jednostkami gospodarowania wodami są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Sporządzane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oceny wód powierzchniowych bazują na sieci punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk). Podstawę do jej wyznaczenia na terenie województwa śląskiego stanowiły opracowane przez KZGW wykazy wód oraz zalecenia i wskazówki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Głównym celem sporządzenia oceny stanu wód powierzchniowych jest dostarczenie wiedzy o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym wód powierzchniowych, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczach, podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem.

Poniżej przedstawiono wyniki monitoringu jakości wód powierzchniowych ocenionych w 2019 roku na podstawie danych Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W obrębie regionu wodnego Małej Wisły na terenie powiatu pszczyńskiego w 2019 roku badanych było 8 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), tj.:

- PLRW200016211649 JCWP Kanał Branicki
 - umiarkowany stan ekologiczny,
 - aktualny stan zły,
- PLRW200016211653 JCWP Pszczyńska do zbiornika Łąka
 - umiarkowany stan ekologiczny,
 - aktualny stan zły,
- PLRW200002116559 JCWP zbiornik Łąka
 - umiarkowany potencjał ekologiczny,
 - stan chemiczny poniżej stanu dobrego (PSD_sr),
 - aktualny stan zły.
- PLRW200017211669 JCWP Dokawa
 - umiarkowany stan ekologiczny,
 - aktualny stan zły.
- PLRW200016211158 JCWP Strumień (Zbytkowski)
 - zły stan ekologiczny,
 - stan chemiczny poniżej stanu dobrego (PSD_sr),
 - aktualny stan zły.
- PLRW20000211179 JCWP zbiornik Goczałkowice
 - umiarkowany potencjał ekologiczny,
 - stan chemiczny poniżej stanu dobrego (PSD_sr),
 - aktualny stan zły.
- PLRW200019211139 JCWP Wisła od zbiornika Goczałkowice do Białej
 - dobry potencjał ekologiczny,
 - stan chemiczny poniżej stanu dobrego (PSD_sr),
 - aktualny stan zły.
- PLRW200019211169 JCWP Pszczyńska od zbiornika Łąka do ujścia

- umiarkowany potencjał ekologiczny,
- stan chemiczny poniżej stanu dobrego (PSD_sr),
- aktualny stan zły.

W jednym JCWP odnotowano dobry stan ekologiczny, w 6 JCWP stan ekologiczny określono jako umiarkowany, zaś w 1 JCWP – zły stan ekologiczny.

W 5 badanych JCWP, w których określany był stan chemiczny, został on określony jako stan chemiczny poniżej dobrego, ze względu na przekroczenia wskaźników chemicznych głównie ze względu na benzo(a)piren.

Aktualny stan jakości badanych JCWP na terenie powiatu pszczyńskiego określono jako zły.

5.3. Jakość i monitoring wód podziemnych

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

W 2021 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego wybranych jednolitych części wód podziemnych. Próbki wód podziemnych pobrano w 390 punktach pomiarowych. Na terenie powiatu pszczyńskiego badania prowadzono w punkcie sieci krajowej nr Monbada 1167 Miedzna. Analiza badań w ww. punkcie pomiarowym wykazała V klasę jakości ze względu na wskaźniki fizyczno-chemiczne oraz końcową IV klasę jakości wody.

W roku 2020 wykonana została kompleksowa ocena stanu wskazanych JCWPd, na podstawie wyników badań realizowanych w 2019 roku (ocena wykonywana co 4 lata). Ocenę przedstawiono w poniższej tabeli. Opracowanie kolejnego raportu dotyczącego oceny stanu jednolitych części wód podziemnych nastąpi w roku 2023.

Oceny stanu chemicznego w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd) i w poszczególnych punktach badawczych dokonano w 2019 roku, w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019, poz. 2148), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

oraz dwa stany chemiczne wód ocenione na podstawie średniej wartości poszczególnych wskaźników ze wszystkich punktów zlokalizowanych w analizowanej JCWPd:

- stan dobry (klasy I, II i III),
- stan słaby (klasy IV i V).

W 2019 roku na obszarze powiatu pszczyńskiego zlokalizowano 4 punkty pomiarowe monitoringu jakości wód podziemnych w JCWPd 156 i JCWPd 157.

Tabela 6 Zestawienie punktów badawczych wód podziemnych na terenie powiatu pszczyńskiego

Gmina	Miejscowość	Stratygrafia	Użytkowanie terenu	Rok badań	Klasa jakości 2019 końcowa
Miedźna (gmina wiejska)	Miedźna	Q	4. Zabudowa wiejska	2019	IV
Miedźna (gmina miejska)	Miedźna	Q	7. Grunty orne	2019	II
Pszczyna (gmina miejsko-wiejska)	Piasek	Q	2. Zabudowa miejska luźna	2019	IV
Suszec (gmina wiejska)	Mizerów	Q	4. Zabudowa wiejska	2019	III

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2019.html>

Klasyfikacja i wyniki badań wskaźników fizykochemicznych nieorganicznych oraz organicznych w punktach pomiarowych przeprowadzonych w 2019 roku wykazała, iż wody w jednym punkcie to wody dobrej jakości (II klasa), w jednym punkcie w gminie Suszec – to wody zadowalającej jakości (III klasa) oraz w dwóch punktach – w Pszczynie i Miedźnej, zaklasyfikowano jako wody niezadowalającej jakości (IV klasa).

Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach w 2022 roku przeprowadzono łącznie 27 kontroli przedsiębiorców, w tym 8 kontrole w zakresie ochrony wód. W przypadku 15 kontroli stwierdzono naruszenia, a w efekcie 2 z tych kontroli nałożono na przedsiębiorców kary finansowe.

5.4. Jakość i monitoring powierzchni ziemi

Badania gleb wykonywane są odgórnie w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Na terenie powiatu w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski zlokalizowany jest jeden punkt pomiarowy w miejscowości Ćwiklice w gminie Pszczyna.

Ostatnie badania prowadzone były w 2020 roku. Wyniki badań wskazują na zwiększenie pH do oscylującego w granicach 7, czyli obojętnego. Pełne wyniki badań dostępne są na stronie www.gios.gov.pl/chemizm_gleb

Od 2015 roku działa program „Grunt to wiedza”, jest to ogólnopolski, bezpłatny program badań pH gleb oraz zasobności w składniki odżywcze, w tym na kwasowość oraz zawartość fosforu, potasu i magnezu. Rolnicy mają możliwość także zlecenia wykonania badań gleb na własny koszt w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej Gliwicach. Najczęściej takie badania wykonywane są w celu ustalania dawek nawożenia.

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Pszczynie pośredniczy w badaniach gleb użytkowanych rolniczo na poziom pH. Odbywa się to poprzez przekazywanie próbek glebowych pobranych przez rolników do Stacji Chemiczno – Rolniczej w Gliwicach. Koszty badań pokrywane są przez rolników.

W latach 2020-2022 brak jest szczegółowych danych z OSCHR w Gliwicach dotyczących ilości wykonywanych na terenie powiatu pszczyńskiego na zlecenie badań makroelementów w glebie.

Natomiast z punktu widzenia zawartości metali ciężkich w glebach, (których główną przyczyną jest zanieczyszczenie powietrza) ważnym działaniem jest promowanie

i dotowanie wymiany niskosprawnych urządzeń grzewczych oraz kontrole mieszkańców w zakresie spalania odpadów i niskiej jakości paliw.

5.5. Hałas

Czynnikiem wpływającym na stan klimatu akustycznego jest hałas komunikacyjny, do którego zalicza się między innymi hałas drogowy, czyli hałas pochodzący od środków transportu, jest to hałas typu liniowego.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, generowany przez pojazdy samochodowe, który ma charakter ciągły i obejmuje swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu, nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również przez pojazdy ciężarowe i motocykle.

Według danych statystycznych GUS na obszarze powiatu pszczyńskiego, na dzień 31.12.2021 roku zarejestrowanych było 90 789 pojazdów w tym 72 377 osobowych, 8 786 ciężarowych, 1 076 motocykli, 234 autobusów. Według danych na dzień 31.12.2020 roku zarejestrowanych było 88 616 pojazdów, w tym 70 803 osobowych, 8 537 ciężarowych, 4 179 motocykli, 257 autobusy. Oznacza to wzrost ilości zarejestrowanych pojazdów o 2,45% w przeciągu roku.

Przeprowadzone w ramach opracowanych w 2018 roku „Map akustycznych dla dróg krajowych w województwie śląskim o łącznej długości 623,975 km” analizy wykazały, iż w okresie 2010-2015 na terenie całej sieci dróg krajowych województwa śląskiego odnotowano wzrost natężenia ruchu średnio o 21% (w poprzednim okresie pięcioletnim zarejestrowano wzrost o 32%). Na podstawie analiz porównawczych wykazano, że średni przyrost poziomu dźwięku w sąsiedztwie analizowanych odcinków dróg wyniósł 0,49 dB.

Głównym źródłem emisji hałasu na terenie powiatu pszczyńskiego są m.in. drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz w mniejszym stopniu drogi gminne.

Zgodnie z informacjami GDDKiA Oddział w Katowicach przez teren powiatu pszczyńskiego przebiegają 2 odcinki dróg krajowych o łącznej długości 30,57 km, w tym:

- DK1 od km 570+045 do km 590+012 o długości 19,967 km,
- DK81 od km 35+805 do km 46+408 o długości 10,603 km,

oraz 19 obiektów mostowych, a także ekrany akustyczne na łącznej długości 10,395 km.

W 2022 roku GDDKiA Oddział w Katowicach wykonała sygnalizację świetlną drogową wraz z oświetleniem dedykowanym dla pieszych na skrzyżowaniu DK1 z ulicami Polną i Polne Domy w Piasku (w km 581+580, wartość inwestycji 580 800,00 zł. Ponadto na terenie gminy Miedźna trwa realizacja zadania pn. „Budowa drogi S1 Kosztowy – Bielsko-Biała odcinek II węzeł Oświęcim (z węzłem) Dankowice”. Umowę na jego realizację podpisano 14.05.2020 roku na kwotę 989 751 443,10 zł. Przewidywane orientacyjne zakończenie robót planowane jest na III kwartał 2024 roku.

W latach 2020-2022 na drogach krajowych przebiegających przez teren powiatu pszczyńskiego nie wykonywano oceny akustycznej dróg.

Całkowita długość dróg wojewódzkich na terenie powiatu pszczyńskiego wynosi: 86,9 m, w tym:

- DW 928 relacji Mikołów-Kobiór, klasy G,
- DW 931 relacji Bieruń Stary-Pszczyna, klasy G,
- DW 933 relacji Chrzanów-Rzuchów, klasy G,
- DW 935 relacji Pszczyna-Racibórz, klasy G,
- DW 938 relacji Pawłowice-Cieszyn, klasy G,
- DW 939 Pszczyna-Strumień DK81, klasy G.

Stan techniczny dróg wojewódzkich ogólnie jest zadowalający i dobry. Jedynie lokalnie jest wymagany, tzn. wykazuje uszkodzenia, których nienaprawienie spowoduje skrócenie czasu bezpiecznej eksploatacji.

Ponadto w ciągu dróg wojewódzkich na terenie powiatu pszczyńskiego są zlokalizowane ekrany akustyczne w miejscowościach Pszczyzna i Pawłowice o łącznej długości 2,5 km. W 2019 roku opracowano „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie”. Program przyjęto uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr VI/12/8/2019 z dnia 26 sierpnia 2019 roku.

Celem Programu jest wyszczególnienie podstawowych kierunków i zakresu działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Na obszarze powiatu pszczyńskiego program objął 2 drogi będące w zarządzie GDDKiA:

- drogę krajową 1/E75/E642. Na analizowanym obszarze przekroczenia L_{DWN} sięgają pierwszej linii zabudowy i ich wartość przy budynkach chronionych dochodzi do 15 dB, zaś przekroczenia L_N sięgają pierwszej linii zabudowy i ich wartość przy budynkach chronionych dochodzi do 10 dB. W kilku miejscach przekroczenie osiąga wartości do 15 dB,
- drogę krajową 81. Na analizowanym obszarze przekroczenia L_{DWN} sięgają pierwszej linii zabudowy i ich wartość przy budynkach chronionych dochodzi do 10 dB. W paru miejscach przekroczenie osiąga wartości do 15 dB, zaś przekroczenia L_N sięgają pierwszej linii zabudowy i ich wartość przy budynkach chronionych dochodzi do 5 dB. W paru miejscach przekroczenie osiąga wartości do 10. Przy jednym budynku osiąga do 15 dB.

oraz trzy drogi będące w zarządzie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach, łącznie :

- odcinek DW 928
- odcinek DW 933,
- odcinek DW 933,
- odcinek DW 935.

Szacunkowa liczba mieszkańców narażonych na hałas dla analizowanych odcinków dróg wojewódzkich wyniosła w porze dziennej - 400 mieszkańców przy DW 928, 2 200 mieszkańców przy DW 933, 1 400 mieszkańców przy DW 935 oraz odpowiednio 300, 1 600 i 1 100 w porze nocnej.

Zgodnie z art. 118. pkt 2-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.) zarządzający głównymi drogami, to jest takimi, po których przejeżdża rocznie więcej niż 3 miliony pojazdów, są zobowiązani do sporządzania strategicznych map hałasu, w oparciu o dane dotyczące poprzedniego roku kalendarzowego oraz do niezwłocznego zamieszczeniu danych na ich stronach internetowych. Termin wykonania map przypadał na 30 czerwca 2022 r. Na drogach wojewódzkich, o powyższym natężeniu ruchu, leżących na terenie powiatu pszczyńskiego, przeprowadzone zostały pomiary hałasu drogowego, wyniki z tych pomiarów zostały wykorzystane do sporządzenia dokumentu pt. „Wykonanie strategicznej mapy hałasu dla dróg wojewódzkich województwa śląskiego, dla których Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach pełni funkcję Zarządu, o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów / rok”.

Zgodnie z bazą danych EHAŁAS (baza zawiera wyniki pomiarów hałasu przekazanych do WIOŚ lub RWMS) w roku 2021 na terenie powiatu pszczyńskiego przeprowadzone zostały pomiary hałasu drogowego dla następujących dróg: DK Nr 1 oraz DK Nr 81.

Na podstawie badań stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu dla:

- DK 1 w punkcie pomiarowym P1 oraz P2 dla pory nocy,
- DK 81 w punktach pomiarowych P1, ul. Gajowa 1 oraz P2, ul Gajowa dla pory dnia i pory nocy.

Badania zostały wykonane na zlecenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach.

Klimat akustyczny kształtują między innymi przedsiębiorstwa działające na terenie powiatu pszczyńskiego. Na koniec grudnia 2021 roku według danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na obszarze powiatu pszczyńskiego zarejestrowanych było 12 803 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 9 715 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Należą do nich większe firmy prowadzące działalność produkcyjną, transportową, budowlaną, handlowo-usługową, a także małe punkty usługowe handlowe, zakłady rzemieślnicze, warsztaty samochodowe oraz niewielkie zakłady prowadzące prace polegające na cięciu, szlifowaniu, kuciu i spawaniu.

Przedsiębiorstwa, które stanowią źródło emisji hałasu starają się dbać o stan środowiska i czynią kroki mające na celu zmniejszenie lub całkowitą eliminację negatywnego oddziaływania na środowisko.

Większe przedsiębiorstwa posiadają pozwolenia zintegrowane obejmujące całościowo wszystkie dziedziny środowiskowe, na które oddziałuje funkcjonujące przedsiębiorstwo. Aktualnie dla firm działających na terenie powiatu pszczyńskiego zostało wydanych 7 pozwoleń zintegrowanych, w tym 5 przez Starostę Pszczyńskiego oraz 2 przez Marszałka Województwa Śląskiego. Decyzje Starosty Pszczyńskiego ustalające dopuszczalny poziom hałasu posiada 5 podmiotów.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach prowadzi na terenie powiatu kontrole przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w tym także emisji hałasu, zgodnie z obowiązującymi decyzjami o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach w 2022 roku przeprowadzono łącznie 27 kontroli przedsiębiorców, w tym 3 kontrole w zakresie ochrony przed hałasem. W przypadku 15 kontroli stwierdzono naruszenia, a w efekcie 3 z tych kontroli nałożono na przedsiębiorców kary finansowe.

5.6. Promieniowanie niejonizujące

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska GIOŚ. Pomiar monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego prowadzone są w cyklach trzyletnich, łącznie w 135 punktach pomiarowych (po 45 w każdym roku) rozmieszczonych na terenie całego województwa śląskiego.

W roku 2019 prowadzono badania na terenie powiatu w 2 punktach pomiarowych:

- Pszczyna, ul. M. Skłodowskiej-Curie – natężenie pola elektromagnetycznego wyniosło 0,2 V/m,
- Suszec ul. Słoneczna – natężenie pola elektromagnetycznego wyniosło 0,58 V/m.

W 2020 roku na terenie powiatu nie kontynuowano badań pola elektromagnetycznego.

Wyniki badań w żadnym z badanych punktów nie przekroczyły wartości dopuszczalnych, które do końca 2019 roku wynosiły 7 V/m, niemniej jednak zauważalny jest wzrost poziomów promieniowania na terenach bardziej zurbanizowanych – co za kilka lat może skutkować przekroczeniem dopuszczalnych poziomów. W związku z rozwojem sieci komórkowej oraz zwiększającym się poziomem promieniowania elektromagnetycznego szczególnie istotnym elementem są zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego o lokalizacji źródeł promieniowania.

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.) Starosta Powiatu Pszczyńskiego prowadzi Rejestr instalacji mogących oddziaływać na środowisko, których emisja nie wymaga pozwolenia. W latach 2020-2022 Starosta przyjął 83 zgłoszenia, 2 korekty zgłoszeń instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne, oraz 9 zgłoszeń stacji bazowych telefonii komórkowych.

1 stycznia 2020 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku podwyższające dopuszczalne poziomy promieniowania. Obecnie obowiązujące poziomy

dopuszczalne wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym rozporządzeniem. Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego.

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznaczone są w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe, powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców - w każdym mieście.

Punkty pomiarowe w ramach państwowego monitoringu środowiska dla monitoringu badawczego wyznacza się dla każdego województwa, dla czteroletniego cyklu pomiarowego, na obszarze wszystkich gmin wiejskich.

W 2021 roku na terenie powiatu pszczyńskiego zlokalizowano 3 punkty pomiarowe monitoringu promieniowania elektromagnetycznego w Pszczynie, w Suszcu i w Goczałkowicach-Zdroju.

Wyniki pomiarów monitoringowych nie wykazywały przekroczenia dopuszczalnych poziomów pola elektromagnetycznego w środowisku dla badanego zakresu częstotliwości od 80 MHz do 60 GHz, o wartości minimalnej poziomu dopuszczalnego 28 V/m.

Ponadto zgodnie z danymi zawartymi w Rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na podstawie pomiarów innych niż monitoringowe, w granicach powiatu pszczyńskiego nie wykazano występowania takich terenów⁶.

⁶ Pismo z GIOŚ, znak DMS-KA.731.21.2022 z dnia 12 maja 2022 roku

6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Projekt Programu w części diagnostycznej, wskazuje na najważniejsze zagrożenia oraz problemy środowiska w powiecie pszczyńskim. Na podstawie analizy danych oraz informacji o stanie środowiska w regionie, wytypowano obszary wsparcia, które w okresie obowiązywania Programu będą traktowane priorytetowo. W projekcie Programu zaplanowano do realizacji także przedsięwzięcia określone jako mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zaprojektowane inwestycje (podzielone na grupy działań pod względem ich charakteru), będą dotyczyły projektów odpowiadających na zidentyfikowane problemy środowiska w regionie, np. przekroczone normy dotyczące jakości powietrza w strefach województwa, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, problemy dotyczące zmian klimatu oraz działań adaptacyjnych, a także przeciwdziałania i zapobiegania katastrofom naturalnym. Należy stwierdzić, iż większość z planowanych przedsięwzięć nie będzie realizowana na terenie obszarów chronionych (zaplanowano jedynie budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach zabudowy mieszkaniowej, remont lub modernizację już istniejących odcinków dróg publicznych, działania związane z ograniczeniem niskiej emisji tj. wymianę źródeł ciepła, termomodernizację budynków, wykorzystanie OZE). Żadne z zadań nie będzie realizowane na terenie rezerwatów przyrody – dla tych obszarów wskazano jedynie działania o charakterze planistycznym oraz wspierającym ochronę czynną. Działania podejmowane w otulinie rezerwatów z pewnością będą wpływać pozytywnie na ich przedmioty ochrony (np. poprzez poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych na skutek inwestycji związanych z gospodarką ściekową (zmniejszenie zrztu ścieków nieoczyszczonych do wód), ochroną jakości powietrza (wymianę nie ekologicznych źródeł ciepła, termomodernizację i wykorzystanie OZE). Ponadto nadmienić należy, iż wszelkie działania zmierzające do poprawy jakości powietrza oraz poprawy stanu wód powierzchniowych i podziemnych wpływać będą na minimalizowanie zagrożeń związanych z utratą walorów przyrodniczych na obszarach objętych prawnymi formami ochrony przyrody. Planowane inwestycje będą poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i w przypadku tych terenów, niezwykle istotne będzie zwrócenie uwagi na dokładne rozpoznanie możliwości prowadzenia działań oraz zaproponowanie najlepszych rozwiązań minimalizujących wszelkie nawet najmniejsze negatywne skutki.

Ze względu na ogólny charakter projektu Programu (nie wskazuje on dokładnych lokalizacji przedsięwzięć) analizę można przeprowadzić w oparciu o ogólne założenia. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania na środowisko.

Projekt Programu zakłada realizację wielu inwestycji, które kwalifikują się do inwestycji celu publicznego. Wymienić tu można przede wszystkim zaplanowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu inwestycje drogowe, rozbudowę sieci gazowniczej, budowę sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków, jak również inwestycje związane z ochroną przeciwpowodziową. Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.) istnieje odstępstwo od zakazów wymienionych w tabeli poniżej dla realizacji wspomnianych inwestycji celu publicznego na terenie parków krajobrazowych. Podobnie w obszarach chronionego krajobrazu art. 24 ust. 2 pkt 3. ww. ustawy przewiduje odstępstwa od ustanowionych w nich zakazów.

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu	Analiza oddziaływania danej grupy działań na poszczególne formy ochrony przyrody			
		Projekty w zakresie gospodarki odpadami	Projekty w zakresie gospodarki wodno – ściekowej oraz infrastruktury drogowej	Projekty w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i gospodarki wodnej	Projekty w zakresie produkcji energii, ciepła i jego przesyłu
<p>Obszary NATURA2000 Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki PLH240039 Dolina Górnej Wisły PLB240001 Stawy w Brzeszczach PLB120009Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich</p>					
1.	Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.);	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju na terenie Parku Krajobrazowego ani obszarów Natura 2000	planowane działania będą miały charakter inwestycji celu publicznego	projekty z zakresu ochrony przeciwpowodziowej będą działaniami celu publicznego	projekty z zakresu rozbudowy gazowych będą działaniami celu publicznego, w przypadku OZE -zakaz można stosować, jeżeli ocena oddziaływania na środowisko wykaże znacząco negatywny wpływ inwestycji na walory terenu; projekty muszą być zgodne z dokumentami planistycznymi
2.	Zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju na terenie Parku Krajobrazowego ani obszarów Natura 2000	planowane działania będą miały charakter inwestycji celu publicznego, w miarę możliwości przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt, należy ograniczyć wycinkę drzew i krzewów	planowane działania będą miały charakter inwestycji celu publicznego, w miarę możliwości przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt, ograniczyć wycinkę drzew i krzewów	w celu nienaruszenia zakazu przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą w przypadku odstępowstwa ustawowego należy w miarę możliwości ograniczyć wycinkę drzew i krzewów, a także penetrację terenów
	Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju na terenie Parku Krajobrazowego ani obszarów Natura 2000	planowane działania będą miały charakter inwestycji celu publicznego, w miarę możliwości przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt, należy	planowane działania będą miały charakter inwestycji celu publicznego, w miarę możliwości przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt, ograniczyć wycinkę drzew i krzewów	projekty z zakresu rozbudowy gazowych będą działaniami celu publicznego, w przypadku OZE -zakaz można stosować, jeżeli ocena oddziaływania na środowisko wykaże znacząco negatywny wpływ inwestycji na walory terenu; projekty muszą być zgodne z dokumentami planistycznymi

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu	Analiza oddziaływania danej grupy działań na poszczególne formy ochrony przyrody			
		Projekty w zakresie gospodarki odpadami	Projekty w zakresie gospodarki wodno – ściekowej oraz infrastruktury drogowej	Projekty w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i gospodarki wodnej	Projekty w zakresie produkcji energii, ciepła i jego przesyłu
	środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko		ograniczyć wycinkę drzew i krzewów		w celu nienaruszenia zakazu przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą
3.	Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju na terenie Parku Krajobrazowego ani obszarów Natura 2000	planowane działania będą miały charakter inwestycji celu publicznego, w miarę możliwości przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt, należy ograniczyć wycinkę drzew i krzewów	planowane działania będą miały charakter inwestycji celu publicznego, w miarę możliwości przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt, ograniczyć wycinkę drzew i krzewów	projekty z zakresu rozbudowy gazowych będą działaniami celu publicznego, w przypadku OZE -zakaz można stosować, jeżeli ocena oddziaływania na środowisko wykaże znacząco negatywny wpływ inwestycji na walory terenu; projekty muszą być zgodne z dokumentami planistycznymi w celu nienaruszenia zakazu przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą
4.	Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem [...] przeciwpowodziowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju na terenie Parku Krajobrazowego ani obszarów Natura 2000	planowane działania będą miały charakter inwestycji celu publicznego, w miarę możliwości przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt, należy ograniczyć wycinkę drzew i krzewów	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju w zakresie zmian stosunków wodnych	w celu nienaruszenia zakazu przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą w przypadku odstępstwa ustawowego należy w miarę możliwości ograniczyć wycinkę drzew i krzewów, a także penetrację terenów
5.	Likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego	nie planuje się inwestycji, które będą wymagały	zakaz nie dotyczy, gdyż proponowane działania będą służyć racjonalnej gospodarce	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju w okolicach zbiorników wodnych

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu	Analiza oddziaływania danej grupy działań na poszczególne formy ochrony przyrody			
		Projekty w zakresie gospodarki odpadami	Projekty w zakresie gospodarki wodno – ściekowej oraz infrastruktury drogowej	Projekty w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i gospodarki wodnej	Projekty w zakresie produkcji energii, ciepła i jego przesyłu
		rodzaju na terenie Parku Krajobrazowego ani obszarów Natura 2000	likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych	wodnej oraz będą działaniami celu publicznego	
6.	Budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju na terenie Parku Krajobrazowego ani obszarów Natura 2000	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju	nie planuje się realizacji przedsięwzięć tego rodzaju w okolicach zbiorników wodnych
8.	Ww. zakazy nie dotyczą realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody.				
Rezerwat Żubrowisko, Babczyna Dolina oraz Użytki ekologiczne - Zapadź					
1.	W ramach realizacji Programu nie planuje się działań inwestycyjnych na terenie rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych w powiecie pszczyńskim. Działania realizowane w ramach Programu będą dotyczyły poprawy warunków zdrowia i życia mieszkańców oraz utrzymania lub poprawy stanu ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych w rezerwachach.				
Pomniki przyrody					
1.	Stosunku do ww. form ochrony przyrody obowiązują zakazy:	Inwestycje w zakresie gospodarki odpadami nie mogą	Inwestycje w zakresie budowy sieci kanalizacyjnych i	Możliwe jest prowadzenie projektów w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i	Projekty z grupy działań związanych z produkcją energii i ciepła oraz jego

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu	Analiza oddziaływania danej grupy działań na poszczególne formy ochrony przyrody			
		Projekty w zakresie gospodarki odpadami	Projekty w zakresie gospodarki wodno – ściekowej oraz infrastruktury drogowej	Projekty w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i gospodarki wodnej	Projekty w zakresie produkcji energii, ciepła i jego przesyłu
	<ul style="list-style-type: none"> – niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru; – wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych; – uszkodzenia i zanieczyszczania gleby; – dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; – likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych; – wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych; – zmiany sposobu użytkowania ziemi; 	<p>być realizowane w określonych formach ochrony przyrody. Ze względu na ich niewielką powierzchnię, możliwe będzie wskazanie innych korzystniejszych lokalizacji przedsięwzięć.</p>	<p>wodociągowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków nie powinny być realizowane w określonych formach ochrony przyrody. Ze względu na ich niewielką powierzchnię, możliwe będzie wskazanie innych korzystniejszych lokalizacji przedsięwzięć. Należy pamiętać, iż przy realizacji inwestycji liniowych szczególną ochroną należy otoczyć pomniki przyrody, jeśli znajdują się w przebiegu realizowanej inwestycji lub jej pobliżu. Inwestycje powinny zostać tak zaprojektowane, aby pomniki przyrody zostały zachowane.</p>	<p>gospodarki wodnej na terenach objętych ww. formami ochrony przyrody. Należy jednak zwrócić uwagę na przyjęcie innego wariantu lokalizacji (ze względu na niewielką powierzchnię ww. form), a także konieczność ochrony ekosystemów wodnych.</p>	<p>przesyłu nie powinny być lokalizowane w ww. formach ochrony przyrody.</p>

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu	Analiza oddziaływania danej grupy działań na poszczególne formy ochrony przyrody			
		Projekty w zakresie gospodarki odpadami	Projekty w zakresie gospodarki wodno – ściekowej oraz infrastruktury drogowej	Projekty w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i gospodarki wodnej	Projekty w zakresie produkcji energii, ciepła i jego przesyłu
	<ul style="list-style-type: none"> – wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; – umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; – zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych; – umieszczania tablic reklamowych. <p>Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; 				

Lp.	Zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu	Analiza oddziaływania danej grupy działań na poszczególne formy ochrony przyrody			
		Projekty w zakresie gospodarki odpadami	Projekty w zakresie gospodarki wodno – ściekowej oraz infrastruktury drogowej	Projekty w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i gospodarki wodnej	Projekty w zakresie produkcji energii, ciepła i jego przesyłu
	<ul style="list-style-type: none"> – realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; – zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa; – likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych. Powyższe zakazy są wprowadzane uchwałą rady gminy ustanawiającą dany użytek ekologiczny, zespół przyrodniczo – krajobrazowy, stanowisko dokumentacyjne lub pomnik przyrody. Zakazy właściwe dla danego obiektu, obszaru lub jego części 				

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Istotnym elementem określenia, analizy i oceny potencjalnych negatywnych oddziaływań na poszczególne aspekty środowiskowe, jest tzw. „opcja zerowa”, czyli prognoza w jakim kierunku zmieniłoby się środowisko w przypadku braku realizacji planowanych zadań.

Często mylnie przyjmuje się, że niepodjęcie działań, ma charakter prośrodowiskowy. Tymczasem są sytuacje, gdy planowane działania pozwalają na porządkowanie struktur i procesów, a osiągnięte efekty pośrednio niosą korzyści także środowiskowe.

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „Programu...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak uciążliwości w trakcie realizacji niektórych zadań,
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, w tym zmniejszenia zużycia paliw,
 - brak odnawianych źródeł energii w tym zmniejszenia zużycia energii,
 - brak poprawy jakości dróg powiatu co skutkuje większym komfortem jazdy i mniejszą emisją hałasu i zanieczyszczeń,
 - brak ograniczenia hałasu poprzez zastosowanie nowych technologii w budowie dróg publicznych
 - brak ochrony mieszkańców wynikający z braku wyposażenia magazynów przeciwpowodziowych,
 - brak kontroli zagrożeń poprzez brak obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy,
 - brak kontroli zagrożeń poprzez brak badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi,
 - brak zwiększenia skuteczności zbiórek odpadów poprzez brak kontroli prawidłowego postępowania z odpadami,
 - brak ograniczenia zagrożenia pożarowego w wyniku braku Uproszczonych Planów Urządzania Lasów i inwentaryzacji stanu lasów,
 - brak rozwoju gospodarki odpadami,
 - brak pielęgnacji terenów przyrodniczo cennych w tym pomników przyrody,
 - niski poziom edukacji związanej z bezpieczeństwem ekologicznym mieszkańców.

Analiza powyższych skutków braku realizacji projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Niemniej na trzynaście głównych i ogólnie sformułowanych skutków braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” tylko jeden jest pozytywny.

Brak realizacji celów zapisanych z projekcie analizowanego dokumentu pozytywnie wpłynie na walory środowiskowe głównie w trakcie realizacji inwestycji. Niemniej jednak należy rozpatrywać temat w szerszym spektrum zadań, ze względu na to iż jeśli Powiat Pszczyński, gminy należące do powiatu oraz inne zaangażowane instytucje zaniechają realizacji inwestycji takich jak wymiana nie ekologicznych źródeł ciepła, termomodernizację budynków, modernizacja dróg, modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej czy rozbudowa kanalizacji sanitarnej nie będzie w trakcie realizacji tych zadań niekorzystnych oddziaływań, ale po kilku latach okaże się iż ilość spalanych

paliw do ogrzania budynków corocznie się zwiększa zanieczyszczając przy tym powietrze oraz mieszkańcy produkując ścieki, które poprzez brak sieci kanalizacji sanitarnej przedostają się do wód powierzchniowych i gleb powodując wiele większe szkody niż w trakcie realizacji inwestycji, brak sprawnej ochrony przeciwpowodziowej przyczynia się do zagrożenia dla mieszkańców a zła jakość nawierzchni drogowych powoduje zwiększenie pylenia ciągle potrzeby hamowań i rozpędzania pojazdów a co za tym idzie zwiększenie emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza.

Należy podkreślić, iż najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej.

Brak realizacji zaproponowanych zadań odnoszących się bezpośrednio do społeczności powiatu pszczyńskiego w tym wszystkich gmin należących do powiatu (edukacja ekologiczna, festyny, konkursy, wycieczki, akcje edukacyjne w tym Dzień Ziemi, sprzątania świata) może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, grabieże), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Również brak realizacji wyznaczonych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” zadań dotyczących budowy infrastruktury technicznej może spowodować negatywne skutki dla środowiska objawiające się wzrostem zanieczyszczenia wód (brak sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej) i powietrza (niski stopień wykorzystania energii odnawialnej, wysoki wskaźnik zużycia energii i nieekologicznych paliw, brak zadań termomodernizacyjnych, zły stan dróg, niemodernizowana infrastruktura drogowa), a także zagrożenie mieszkańców wynikające z braku doposażenia w sprzęt straży pożarnej, policji.

Można przypuszczać, iż zaniechanie realizacji zadań związanych z:

- poprawą jakości infrastruktury drogowej powiatu,
- uzupełnieniem sieci wodociągowej,
- uzupełnieniem sieci kanalizacyjnej,
- brakiem zadań termomodernizacyjnych w tym brak modernizacji źródeł ciepła,
- brakiem modernizacji infrastruktury wod-kan i melioracyjnej,

przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności powiatu pszczyńskiego zarówno dla mieszkańców, przedsiębiorców jak i dla turystów - amatorów pieszych, i rowerowych wycieczek i wypoczynku na łonie przyrody w ciszy i spokoju z dala od zgiełku miast.

Działania negatywne występować będą w pierwszym etapie w czasie realizacji inwestycji (wodociągi, kanalizacja, inwestycje drogowe, przeciwhałasowe, termomodernizacje, przeciwpowodziowe), będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe. Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływania będą pozytywne w postaci zmniejszenia zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszenia zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów samochodowych, zmniejszenia zużycia paliwa do ogrzewania budynków, zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów strategicznych zapisanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”.

Istotnym elementem jest również presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza panująca w Polsce, która nie pozwoli na uniknięcie konfliktowych aspektów rozwoju poszczególnych sfer życia. W związku z tym przed realizacją inwestycji na etapie jej planowania trzeba przeanalizować lokalizację, okoliczne tereny mieszkaniowe i turystyczne, a także obszary cenne przyrodniczo. Pod tym kątem planowane inwestycje pozwoli na uniknięcie zagrożeń środowiskowych na etapie realizacji a także konfliktów na etapie eksploatacji.

Należy zatem (zgodnie z celami zapisanymi w projekcie „Programu...”) wcześniej opracować takie lokalizacje inwestycji które są zgodne z zapisami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i pozwolą na realizację planowanych zadań w danym miejscu.

Przykładowymi zadaniami, które wynikają z zapisów w miejscowych PZP to lokalizacje anten przekaźnikowych telefonii komórkowej czy terenów osuwiskowych i eksploatacyjnych. Opracowane plany zadań umożliwią rozwój gospodarczy powiatu pszczyńskiego przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej.

Istotnym elementem jest wyznaczenie dogodnych lokalizacji planowanych inwestycji, zarówno pod względem środowiskowym, przyrodniczym i społecznym, ma to ogromne znaczenie przede wszystkim dla inwestycji w zakresie rozwoju infrastruktury na terenach o walorach przyrodniczych i kulturowych.

Wśród aspektów niosących realne zagrożenia wystąpienia sytuacji niekorzystnych z punktu widzenia oddziaływać na środowisko, należy podkreślić spodziewane, bardzo wysokie korzyści poza przyrodnicze - społeczne i gospodarcze.

Brak realizacji zaproponowanych zadań odnoszących się bezpośrednio do walorów ekologicznych, takich jak budowa sieci kanalizacji, uzupełnienie sieci wodociągowej, modernizację źródeł ciepła, termomodernizację budynków, modernizacji dróg czy modernizacja budowli przeciwpowodziowych może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego i obniżenia komfortu i jakości życia i zdrowia mieszkańców powiatu. Oddziaływania te ochronią walory przyrodnicze, nie mniej jednak przyczynią się do zubożenia powiatu jako odwiedzanego przez turystów, czy zasiedlanego przez nowych mieszkańców. Brak sieci kanalizacji, sieci wodociągowej czy dogodnego dojazdu przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności terenu.

Poprawie jakości wód powierzchniowych i podziemnych służyć będą inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (rozbudowa zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej, usprawnienie gospodarki odpadami czy budowa przydomowych oczyszczalni ścieków). Pozytywny wpływ na zasoby wód powierzchniowych i podziemnych oraz stan ekologiczny wód będą miały także zadania nastawione na racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochronę zbiorników wód podziemnych. Działania przyczyniające się do rozwoju turystyki i wypoczynku mogą wpływać w sposób pośredni i bezpośredni na stan ekologiczny wód oraz powierzchni ziemi, a także stan obszarów ekologicznych i przyrodniczych.

Istotne są postawy społeczne i realizowana w całym okresie programowania szeroko pojęta edukacja ekologiczna mająca na celu stałe podnoszenie świadomości zarówno dzieci i dorosłych. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, brak oszczędzania wody, segregacji odpadów), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Działania negatywne występować będą głównie w czasie realizacji inwestycji, będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe, nie pozostawiające po sobie długotrwałych efektów. Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływanie będą pozytywne w postaci zmniejszenia ilości spalanych nieekologicznych paliw w budynkach, braku zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszeniem zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów samochodowych, a także zmniejszeniem zagrożenia powodziowego. Z drugiej strony istotnym jest poprawa dostępności komunikacyjnej regionu, zmniejszenie zagrożenia przeciwpowodziowego oraz ochrony środowiska, co będzie warunkować rozwój gospodarczy.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów zapisanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”.

W wyniku realizacji zdecydowanej większości zadań zaproponowanych z projekcie „Programu...” podkreśla się realne bardzo wysokie korzyści przede wszystkim ekologiczne, a także poza-przyrodnicze - społeczne i gospodarcze.

Tabela 7 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień „Programu...”

Elementy środowiska	Cele zapisane z projekcie „Programu...”	Skutki o charakterze pozytywnym	Skutki o charakterze negatywnym
Różnorodność biologiczna	<p>Ochrona przyrody</p> <p>Ochrona gleb i terenów przemysłowych</p> <p>Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.</p> <p>Ochrona i gospodarowanie wodami</p> <p>Gospodarka wodno – ściekowa ochrona przed powodzią i suszą.</p> <p>Ochrona powietrza.</p> <p>Odnawialne źródła energii.</p> <p>Edukacja ekologiczna.</p>	<p>Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją wykorzystania walorów przyrodniczych polegającego na penetracji terenów cennych przyrodniczo.</p>	<p>Brak informowania społeczeństwa o ekologicznych walorach florystyczno – faunistycznych powiatu, w wyniku czego nastąpi wzrost zachowań patologicznych społeczeństwa polegających na grabieżach, dewastacjach, zaśmiecaniu terenów przyrodniczych i leśnych.</p> <p>Brak restytucji rzadkich gatunków roślin i zwierząt następstwem czego będzie ubożenie fauny i flory.</p> <p>Ubożenie roślinności z powodu zanieczyszczenia wód i gleby ściekami nieoczyszczonymi oraz z powodu zanieczyszczenia powietrza.</p> <p>Zanieczyszczenie terenów odpadami co spowoduje zagrożenia dla roślinności i dla wolno żyjących zwierząt.</p> <p>Zagrożenie dla ludności spowodowane brakiem działań przeciwpowodziowych.</p>
Ludzie	<p>Ochrona przyrody</p> <p>Ochrona gleb i terenów przemysłowych</p> <p>Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.</p> <p>Gospodarka wodno – ściekowa ochrona przed powodzią i suszą.</p> <p>Edukacja ekologiczna.</p>	<p>Czasowe uciążliwości związane z hałasem w trakcie realizacji prac związanych z budową kanalizacji sanitarnej czy remontami dróg.</p>	<p>Słaba informacja turystyczna o regionie.</p> <p>Słaba informacja o powiecie i jego walorach przyrodniczych, inwestycyjnych, a także edukacyjnych.</p> <p>Brak informacji o możliwych zagrożeniach budowlanych (osuwiskowych).</p> <p>Degradacja lasów objawiająca się m.in. nielegalnym gromadzeniem śmieci.</p> <p>Niska jakość dróg, słaby dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej.</p> <p>Utrudnienie dostępu do edukacji ekologicznej i kształtowaniu pozytywnych postaw wobec środowiska przyrodniczego.</p>
Zwierzęta i rośliny	<p>Edukacja ekologiczna.</p> <p>Gospodarka wodno – ściekowa ochrona przed powodzią i suszą.</p> <p>Ochrona powietrza.</p>	<p>Zmniejszenie zagrożenia związanego z niszczeniem siedlisk w trakcie działań związanych z budową sieci kanalizacyjnej, wodociągowej czy drogowej.</p>	<p>Brak edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży nt. walorów florystycznych i faunistycznych powiatu.</p> <p>Brak informacji i edukacji turystycznej w regionie.</p> <p>Brak nowych terenów zieleni miejskiej/gminnej podnoszącej jakość życia mieszkańców, w tym zieleni izolacyjnej.</p>

Elementy środowiska	Cele zapisane z projekcie „Programu...”	Skutki o charakterze pozytywnym	Skutki o charakterze negatywnym
	Ochrona przed hałasem.		Słaba jakość dróg w powiecie, utrudniona komunikacja regionalna i wewnątrz powiatowa. Mały dostęp mieszkańców do sieci kanalizacji sanitarnej.
Wody, zasoby naturalne	Gospodarka wodno – ściekowa ochrona przed powodzią i suszą. Ochrona powietrza. Odnawialne źródła energii.	Zmniejszenie zagrożenia powstającego w trakcie działań związanych z budową sieci kanalizacyjnej, wodociągowej czy drogowej Zmniejszenie zagrożenia powodziowego w wyniku modernizacji urządzeń	Wzrost ilości ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszonego tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej. Niska jakość wód i zanieczyszczenie gleb na terenie powiatu z powodu zanieczyszczenia odpadami nielegalnie lokowanymi w rowach i zagajnikach. Niski stopień bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców Zwiększenie zagrożenia zdrowotnego
Powietrze	Ochrona powietrza. Odnawialne źródła energii. Ochrona przyrody ze szczególnym uwzględnieniem obszarów NATURA 2000.	Brak dodatkowych zanieczyszczeń powietrza i wody powstających w wyniku zwiększonej ilości turystów. Niezwiększające się zanieczyszczenie powietrza w wyniku pojawiającej się w sezonie większej ilości pojazdów	Wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza spowodowany brakiem działań zmierzających do likwidacji lub ograniczenia źródeł emisji, w tym zwłaszcza dotyczy to zagadnień tzw. niskiej emisji oraz z powodu braku działań termomodernizacyjnych i wymian źródeł ciepła. Wzrost emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych spowodowany niską jakością dróg i długim czasem podróży
Powierzchnia ziemi, krajobraz	Ochrona powietrza. Odnawialne źródła energii. Edukacja ekologiczna. Gospodarka wodno – ściekowa.	Brak zmiany krajobrazu w wyniku inwestycji polegających na budowie nowych odcinków dróg.	Brak dostatecznych działań edukacyjnych będących przyczyną degradacji terenów atrakcyjnych przyrodniczo objawiająca się m.in. nielegalnym gromadzeniem śmieci. Wzrost ilości ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej. Wzrost zanieczyszczenia powietrza spowodowany przedłużającym się czasem podróży, co wpłynie na ubożenie roślinności a tym samym zmianę krajobrazu
Klimat	Ochrona powietrza. Odnawialne źródła energii. Edukacja ekologiczna.	Zmniejszona antropopresja przy braku rozwoju turystyki. Brak zwiększenia ruchu samochodowego nie przyczyni się do zwiększenia	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w temacie ochrony klimatu. Pogorszenie warunków życia z powodu zanieczyszczenia powietrza. Pogarszanie się warunków, zwłaszcza w okresie letnim, spowodowane większym ruchem komunikacyjnym, co w konsekwencji przyczyni się do pogorszenia stanu zdrowia mieszkańców.

Elementy środowiska	Cele zapisane z projekcie „Programu...”	Skutki o charakterze pozytywnym	Skutki o charakterze negatywnym
		zagrożenia dla stanu powietrza	
Zabytki	Edukacja ekologiczna.	Brak rozwoju turystycznego przyczyni się do niższej presji na zabytki i ich niszczenie (brak dodatkowych ilości odpadów, dodatkowego ruchu komunikacyjnego).	Brak promocji turystycznej powiatu. Brak świadomości dotyczącej dbałości o dziedzictwo powiatu
Dobra materialne	Edukacja ekologiczna.	Brak rozwoju przyczyni się do lepszego zachowania dziedzictwa kulturalnego (brak dodatkowych ilości odpadów, dodatkowego ruchu komunikacyjnego).	Ubożenie dóbr w wyniku braku ich promocji, a także edukacji w tym zakresie.

Źródło: opracowanie własne

Realizacja celów zapisanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” wraz z uwzględnieniem uwag zapisanych na końcu niniejszej Prognozy doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców powiatu pszczyńskiego.

Wśród aspektów niosących zagrożenia wystąpienia sytuacji niekorzystnych z punktu widzenia oddziaływań na środowisko, można zaliczyć przede wszystkim działania inwestycyjne takie jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej, budowa sieci wodociągowej czy budowa nowych i modernizacja istniejących dróg, co może przyczynić się czasowo w trakcie realizacji w/w inwestycji do zwiększonej presji na środowisko. Planowanie tego rodzaju inwestycji poprzedzone jest zawsze ustaleniem zgodności tych działań z Planami Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych gmin na terenie których zaplanowane są te inwestycje.

Dlatego realizacja inwestycji, której funkcjonowanie niesłoby ze sobą negatywny wpływ w długiej perspektywie czasowej będzie poprzedzona szerokimi konsultacjami i uzgodnieniami z organizacjami ekologicznymi, a także jednostkami nadzorującymi w celu wyboru lokalizacji i sposobu realizacji, które nie przyczynią się do zagrożenia dla terenów cennych przyrodniczo.

W projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” nie zaplanowano działań, które mogłyby w sposób długotrwały, nieodwracalny negatywnie oddziaływać na środowisko.

W wyniku realizacji zdecydowanej większości zadań zaproponowanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” podkreśla się realne bardzo wysokie korzyści przede wszystkim ekologiczne, a także poza-przyrodnicze - społeczne i gospodarcze.

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania własne Powiatu Pszczyńskiego w ujęciu na inwestycyjne jak i nieinwestycyjne do realizacji w ramach poszczególnych celów w Programie Ochrony Środowiska.

Do analizy wzięto pod uwagę także wybrane zadania monitorowane, które nie są w gestii odpowiedzialności Powiatu pszczyńskiego, ale są planowane do realizacji na jego terenie.

Realizacja niektórych przedsięwzięć inwestycyjnych może powodować oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 (także na jego integralność), a także na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne, a także zabytki i dobra materialne.

Stopień i zakres oddziaływania zależą przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w projekcie „Programu...” przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne.

Biorąc jednak pod uwagę, że część z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach „Programu...” wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. z 2022 r., poz. 1029) w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych **przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.**

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe będzie określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokona się przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Jak wynika z przeprowadzonej w rozdziale 7 niniejszej prognozy analizy i oceny potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu, a także analizy wariantowej zawartej w rozdziale 9 (wariant podstawowy oraz wariant 0), odstąpienie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań w efekcie końcowym byłoby znacznie gorsze niż wystąpienie ewentualnych znaczących oddziaływań.

Mając powyższe na uwadze, poniżej, w odniesieniu do zadań (sformułowanych w zakresie poszczególnych celów) wymienionych w projekcie „Programu...” scharakteryzowano typowe oddziaływania i ich ewentualne skutki dla środowiska związane z realizacją najistotniejszych zadań mogących mieć wpływ na środowisko.

Poniżej przeprowadzono analizę pod kątem przyrodniczym wszystkich zadań zapisanych w projekcie „Programie...” wraz z podaniem ich prawdopodobnej lokalizacji

Z analizy wyłączono cele i zadania o charakterze systemowym, jako że ich realizacja w sposób bezpośredni wpisuje się w realizację zadań dotyczących poszczególnych sektorów środowiska przyrodniczego.

Poniżej przedstawiono matrycę oddziaływania działań i zadań wyznaczonych w Programie na poszczególne elementy środowiska. Przyjęto następujące oznaczenia oddziaływań:

- bezpośrednie - B,
- pośrednie - P,
- krótkoterminowe - K,
- długoterminowe - D,
- stałe - S
- chwilowe - C
- skumulowane - Sk
- pozytywne + i warunkowo pozytywne (+)
- negatywne - i warunkowo negatywne (-)
- oddziaływanie pozytywne a na etapie realizacji czasowe negatywne +/-
- brak oddziaływania - 0

Dla określenia skutków realizacji danego przedsięwzięcia/zamierzenia przyjęto następującą skalę oceny:

- Wzmacniające – zadanie służy bezpośrednio osiągnięciu celów ochrony środowiska. Oczekiwane znaczące zmniejszenie oddziaływań
- Korzystne – zadanie istotnie zwiększa szansę lub tempo osiągnięcia celów ochrony środowiska. Oczekiwane mieralne zmniejszenie oddziaływań
- Potencjalnie korzystne – korzyści środowiskowe spodziewane w wyniku realizacji danego projektu przeważają w sposób jednoznaczny nad ewentualnymi skutkami negatywnymi, jednak ich osiągnięcie nie jest zagwarantowane i wymaga spełnienia dodatkowych warunków. Prawdopodobne niewielkie zmniejszenie oddziaływań
- Neutralne – nie można zidentyfikować istotnych (znaczących) oddziaływań na środowisko (ani pozytywnych, ani negatywnych). Wpływ na środowisko jest pomijalny
- Potencjalnie negatywne – koszty/negatywne skutki środowiskowe równoważą lub przewyższają możliwe pozytywy w osiąganiu celów środowiskowych – możliwe jest, przynajmniej częściowe wyeliminowanie negatywnych skutków, pod warunkiem odpowiedniej realizacji celu/działania. Ryzyko okresowego, lokalnego zwiększenia negatywnego oddziaływań
- Niekorzystne/hamujące – realizacja projektu niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przeważające ewentualne (o ile występują) pozytywy w tym zakresie. Prawdopodobne mieralne zwiększenie oddziaływań
- Ryzyko konfliktu – realizacja projektu niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia konflikty z wymogami ochrony środowiska praktycznie wykluczając możliwość ich osiągnięcia. Bardzo prawdopodobny, znaczący wzrost natężenia oddziaływań.

Tabela 8 Matryca oddziaływania na środowisko – przewidywane oddziaływania na środowisko

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją	Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego												
		Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat	
Ochrona klimatu i jakości powietrza														
1	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast	Korzystne	PS+C+/-	BS+/-	BSD+	PSD+/-	PD+	C-S+	BSD+/-	PDS+/-	PS+/-	PS+/-	0	PS+
2	Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach	Korzystne	PS+ C+/-	PSD+	BSD+	BSD+/-	PD+	PDS+	BSD+/-	PSD+	PS+/-	PS+	0+	PS+
3	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Wzmacniające	PS+ C+/-	PSD+	BSD+	PD+	PD+	PDS+	PD+	PSD+	PS+	PS+	0	PS+
4	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu pszczyńskiego	Wzmacniające	PS+	PSD+	BSD+	BSD+/-	PD+	PDS+	BSD+/-	PSD+	PS+/-	PS+	0	PS+

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją	Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego												
		Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat	
WYBRANE ZADANIA MONITOROWANE														
1	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast	Potencjalnie korzystne	PS+ C+/-	PSD+/-	BSD+	BSD+/-	PD+/-	C-S+	BSD+/-	PS+/-	PS+/-	PS+/-	0	PS+
2	Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej (tramwaj/autobus/pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego	Wzmacniające	PS+	PSD+	BSD+	PD+	PD+	PDS+	PD+	PSD+	PS+	PS+	0	0
3	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu pszczyńskiego Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów	Wzmacniające	PS+	PSD+	BSD+	BSD+/-	PD+	PDS+	BSD+/-	PSD+	PS+/-	PS+	0	PS+

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją	Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego												
		Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat	
Zagrożenia hałasem														
1	Redukcja hałasu przemysłowego poprzez nadzór i wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku	Wzmacniające	0	PSD+	BSD+	PD+	PD+	PDS+	PD+	PSD+	PS+	PS+	0	0
2	Budowa nowych i remonty nawierzchni odcinków dróg.	Potencjalnie korzystne	PS+ C+/-	PSD+/-	BSD+	PD+/-	PD+/-	PDS+	PD+	PSD+	PS+	PS+	0	0
3	Ograniczenie hałasu drogowego przez zastosowanie nowych technologii w budowie dróg publicznych	Potencjalnie korzystne	PS+	PSD+/-	BSD+	PD+/-	PD+/-	PDS+	PD+	PSD+	PS+	PS+	0	0
WYBRANE ZADANIA MONITOROWANE														
1	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych	Wzmacniające	PS+	PSD+	BSD+	PD+	PD+	PDS+	BSD+/-	PSD+/-	PS+/-	PS+	0	0
2	Budowa oraz przeprowadzenie remontów nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg, w tym: Przebudowa skrzyżowania DK81 z ul. Krótką i Gajową w Warszowicach	Wzmacniające	PS+	PSD+ C+/-	BSD+	PD+	PD+	PDS+	BSD+/-	PSD+/-	PS+/-	PS+/-	0	0
3	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Wzmacniające	0	PSD+	BSD+	PD+	PD+	PDS+	PD+	PSD+	PS+	PS+	0	0

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją	Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego												
		Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat	
Pola elektromagnetyczne														
1	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Wzmacniające	0	PSD+	BD+	PD+	PD+	PDS+	PD+	PSD+	0	PS+	0	0
WYBRANE ZADANIA MONITOROWANE														
1	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Wzmacniające	PS+	PSD+	BSD+	PD+	PD+	PDS+	PD+	PSD+	PS+	0	0	0
Gospodarowanie wodami														
1	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Wzmacniające	0	PSD+	BSD+	PD+	PD+	PDS+	PD+	PSD+	0	0	0	0
WYBRANE ZADANIA MONITOROWANE														
1	Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni	Potencjalnie korzystne	PS+	PSD+/-	BSD+	BSD+/-	PD+/-	C-BS+	PD+	PSD+/-	PS+/-	PS+	0	0

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją	Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
		Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
2	Realizacja obiektów małej retencji zgodnie z Programem małej retencji dla województwa śląskiego, w tym nietechnicznych form retencji wód	PDS(+)	PDS+/-	BDS+	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PD+	PSD+/-	PS+	PS+	0	0
3	Budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych	PDS(+)	PDS+/-	BDS+	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PD+	PSD+/-	PS+	PS+	0	0
Gospodarka wodno - ściekowa													
WYBRANE ZADANIA MONITOROWANE													
1	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej ze szczególnym zwróceniem uwagi na priorytet terenów ujęć wody przeznaczonych do spożycia Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	PS+ C+/-	PSD+/-	BSD+	BSD+/-	PD+/-	C-BS+	PD+	PSD+/-	PS+	PS+	0	0
2	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę Budowa, rozbudowa i	PS+ C+/-	PSD+/-	BSD+	BSD+/-	PD+/-	C-BS+	PD+	PSD+/-	PS+	PS+	0	0

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją		Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
	modernizacji urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej(w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych)													
3	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków ze szczególnym zwróceniem uwagi na obszar ujęć wody przeznaczonej do spożycia	Wzmacniające	0	PSD+	BSD+	PD+	PD+	PDS+	PD+	PSD+	0	PS+	0	0
Zasoby geologiczne														
1	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Wzmacniające	0	PSD+	BSD+	PD+	PD+	PDS+	PD+	PSD+	0	PS+	0	0
2	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Wzmacniające	0	PSD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PD+	PS+	PS+	0	0

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją	Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego												
		Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat	
WYBRANE ZADANIA MONITOROWANE														
1	Realizacja III etapu Systemy Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO, jako programu monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenia rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi	Wzmacniające	0	PSD+		PS+	PD+	PDS+	PD+	PD+	PS+	PS+	0	0
2	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze.	Korzystne	PS+	BKC-	BSD+	BSD+/-	PD+/-	PDS+	PD+	PSD+/-	PS+/-	PS+	0	PS+
Gleby														
1	Prowadzenie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni	Wzmacniające	PS+	PSD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PDS+	0	PDS+	0	0
2	Przeprowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi	Wzmacniające	PS+	PS+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PD+	0	PS+	0	PS+

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją	Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego												
		Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat	
WYBRANE ZADANIA MONITOROWANE														
1	Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb	Wzmacniająca	PS+	PS+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PD+	0	PS+	0	PS+
2	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin	Wzmacniająca	PS+	PSD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+		PS+	PS+	0	PS+
3	Utrzymanie i systematyczne aktualizowanie bazy danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP)	Wzmacniająca	PS+	0	BSD+	0	0	0	0	PD+	0	PS+	0	0
4	Rekultywacja i rewitalizacja terenów	Korzystne	PS+	PSD+	BSD+	BSD+/-	PD+/-	C-BS+	PSD+/-	PSD+/-	PS/-	PS+	0	PS+
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów														
1	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Wzmacniająca	PS+	PSD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PD+	0	PS+	0	PS+
2	Wspomaganie gmin w realizacji programów usuwania wyrobów zawierających azbest	Korzystne	PDS+	PSD+	BSD+	BSD+/-	PD+	PDS+	BSD+/-	PD+	PS+	PS+	0	PS+
WYBRANE ZADANIA MONITOROWANE														
1	Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania	Korzystne	PDS+	PSD+	BSD+	BSD+/-	PD+	PDS+	BSD+/-	PD+	PS+	PS+	0	PS+

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją	Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
		Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
azbestu i wyrobów zawierających azbest													
2 Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym rozbudowa i modernizacja PSZOK-ów	Wzmacniająca	PDS+	PSD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PSD+	0	PS+	0	PS+
Zasoby przyrodnicze w tym także leśne													
1 Opracowanie Uproszczonych Planów Urzędzenia Lasów i inwentaryzacji stanu lasów	Wzmacniająca	PDS+	BD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PDS+	PDS+	PS+	PS+	0	PS+
WYBRANE ZADANIA MONITOROWANE													
1 Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych	Wzmacniająca	PDS+	BD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PDS+	PS+	PS+	0	PS+
2 Budowa regionalnego systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ	Wzmacniająca	PDS+	BD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PDS+	PDS+	PS+	PS+	0	PS+
3 Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym	Wzmacniająca	PDS+	BD+	BSD+	BSD+/-	PD+	PDS+	PD+	PDS+	PS+	PS+	0	PS+

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją	Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
		Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
uwzględnieniem grup organizmów, zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych o niewystarczającym rozpoznaniu													
4 Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym	Korzystne	PS+	BD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PS+	PS+	PS+	0	PS+
5 Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody	Wzmacniająca	0	BD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PS+	PS+	PS+	0	PS+
6 Usuwanie roślinności inwazyjnej	Korzystne	PS+	BD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PS+	PS+	PS+	0	PS+
7 Prowadzenie prac pielęgnacyjno – konserwatorskich pomników przyrody na terenie poszczególnych gmin	Wzmacniająca	0	BD+	BSD+	BSD+/-	PD+	PDS+	PD+	PS+	PS+	PS+	PD+	PS+
Zagrożenia poważnymi awariami													
1 Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i	Korzystne	0	PD+	BSD+	BDS+	BDS+	PDS+	PD+	BDS+	BDS+	BDS+	0	PS+

Zadanie wraz z ewentualną lokalizacją	Ocena pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego												
		Natura2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat	
przeciwdziałania poważnym awariom														
2 Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Wzmacniające	PS+	BD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PD+	PD+	PS+	PS+	0	PS+
WYBRANE ZADANIA MONITOROWANE														
1 Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Korzystne	PS+	PS+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PD+	PD+	PS+	PS+	0	PS+
2 Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	Korzystne	PS+	PD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	PD+	PD+	PD+	PS+	PS+	0	PS+
3 Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	Wzmacniające	PS+	PD+	BSD+	PS+	PD+	PDS+	BSD+/-	PSD+	PS+	PS+	PS+	0	PS+

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9 Analiza własnych działań inwestycyjnych na terenie powiatu pszczyńskiego

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Opis planowanego przedsięwzięcia
A	B	C	D
1	Ochrona powietrza i klimatu	<p>Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast</p> <p>Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej</p> <p>Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu pszczyńskiego</p>	<p>Zadania inwestycyjne polegały będą na modernizacji istniejących połączeń drogowych na obszarze całego powiatu, zakres i czasookres tych zadań ustalany będzie na bieżąco w oparciu o najpilniejszej potrzeby oraz posiadane i pozyskanie środki finansowe.</p> <p>W trakcie prac może wystąpić czasowy dyskomfort dla okolicznych mieszkańców z powodu hałasu i ruchu ciężkiego sprzętu. Niemniej jednak są to czasowe utrudnienia, które zakończą się wraz z zakończeniem realizacji zadania.</p> <p>Oddziaływanie na środowisko związane z funkcjonowaniem dróg po realizacji zadania będzie pozytywne, gdyż przyczynią się do poprawy komfortu użytkowników drogi.</p> <p>Zadanie dotyczące budowy i modernizacji ścieżek rowerowych dotyczy także terenów już zagospodarowanych i zurbanizowanych, gdzie drogi przebiegają wzdłuż rzek i możliwe jest ich poszerzenie o szerokość ścieżki rowerowej, działanie to nie będzie związane w ingerencję w tereny przyrodnicze i leśne.</p> <p>W związku z planowanymi pracami termomodernizacyjnymi i innymi pracami budowlanymi budynków mieszkalnych należy pamiętać, o zakazach obowiązujących w odniesieniu do zwierząt chronionych wynikających z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022, poz. 916 ze zm.) i ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tekst jednolity Dz. U. z 2012, poz. 572 z późn. zm.). Szczegółową listę chronionych gatunków zwierząt przedstawiają załączniki nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 poz. 2380).</p> <p>Analizując powyższe przepisy należy stwierdzić, iż wszystkie gatunki ptaków zasiedlające budynki: pustułkę i jerzyka, gołębia miejskiego oraz wszystkie gatunki ptaków z rzędu wróblowe, w tym min. jaskółkę dymówkę, jaskółkę oknówkę, kawkę, kopciuszkę, mazurkę i wróbla, sikory, szpaki itp., są objęte ochroną gatunkową. Należy pamiętać, iż nie tylko chronione gatunki ptaków korzystają z budynków, bardzo często są one również zasiedlane przez chronione ssaki, głównie nietoperze oraz kunę kamionkę.</p> <p>Przed rozpoczęciem prac remontowych lub termomodernizacyjnych zarządca budynku powinien zlecić doświadczonemu ornitologowi inwentaryzację przyrodniczą w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych, w celu uniknięcia nieumyślnego zniszczenia schronień tych gatunków podczas prac budowlanych. W sytuacji, gdy zniszczenie schronień ptaków gatunków chronionych podczas prac budowlanych jest konieczne, należy zwrócić się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie stosownego zezwolenia. Sporządzenie opinii ornitologicznej powinno być niezbędne w przypadku planowanych przedsięwzięć o charakterze budowlanym: remontów, modernizacji (typu: termomodernizacja, ocieplanie lub remont powierzchni strychowych w tym wymiana dachu oraz remont przestrzeni wentylacyjnej stropodachów, wymiana orywnowania, remont ciągów kominowych i wentylacyjnych, kratowanie otworów prowadzących na stropodachy, tynkowanie elewacji zewnętrznych itp.) prowadzonych w budynkach w okresie od 1 marca do 15 października. Aby</p>

			<p>zniwelować konflikty między człowiekiem a ptakami zmuszonymi mieszkać w domach z betonu należy przestrzegać kilku podstawowych zasad:</p> <p>Przed rozpoczęciem prac budowlanych zasięgnąć rady specjalisty ornitologa, który określi miejsca, w których gnieźdzą się ptaki, wskaże miejsca wymagające zamurowania i te niekonfliktowe, które można pozostawić ptakom do dyspozycji. Należy pamiętać o tym, że różne gatunki ptaków rozpoczynają lęgi w różnych terminach, dlatego najlepiej by było przeprowadzać ocenę w roku poprzedzającym remont. Takie podejście wyeliminuje ewentualne niewykrzyce np. w kwietniu gniazd jerzyków, które przylatują dopiero w maju.</p> <p>Jeśli prace będą wykonywane w sezonie lęgowym – odpowiednio wcześniej zabezpieczyć otwory tak, aby ptaki nie mogły założyć tam gniazd.</p> <p>Zadbać, aby w odnowionych budynkach pozostały w miejscach niekonfliktowych otwory dostępne dla ptaków, zaś czynne przewody kominowe i wentylacja mieszkań zostały zabezpieczone odpowiednio wcześniej przed kawkami.</p> <p>W miejscach gdzie gołębie są szczególnie uciążliwe można zastosować zabezpieczenia także przeciwko nim, warto jednak tam gdzie to możliwe pozostawić im dostęp do miejsc, w których mogą zakładać gniazda.</p> <p>Jeśli to możliwe stosować tacki lub półki pod jaskółczymi gniazdami – można je systematycznie czyścić, a po sezonie usunąć.</p> <p>Wieszać budki lęgowe dla gatunków, które mieszały w budynku przed remontem, i straciły miejsca lęgowe. Jednak zazwyczaj budki tylko w małym stopniu rekompensują straty powodowane przez remonty. Z tego względu, w niektórych zachodnich miastach prowadzi się już specjalne programy ochrony</p> <p>Zgodnie z opinią Ministerstwa Środowiska oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ) zatykanie otworów stropodachów, nawet poza sezonem lęgowym, jest niszczeniem siedlisk gatunku objętego ochroną ścisłą (jerzyk Apus apus). Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022, poz. 916 ze zm.) wprowadzono zakaz niszczenia siedlisk zwierząt dziko żyjących. Stropodachy zaś stanowią podstawowe siedlisko jerzyka w Polsce, dlatego jakiegokolwiek zamykanie stropodachów można uznać za niszczenie siedlisk tego gatunku.</p> <p>Zamykanie otworów wentylacyjnych stropodachów nie jest wymagane przez prawo budowlane. Prawo budowlane wymaga kratowania przewodów będących częścią systemu wentylacji lub klimatyzacji budynku (typu wentylacji mieszkań i innych użytkowanych pomieszczeń), a otwory stropodachu nie należą do tych kategorii. Jest to korzystne dla bezpieczeństwa ludzi i ptaków, ponieważ zakratowanie przewodów kominowych uniemożliwia ptakom wpadnięcie do nich (co może się skończyć śmiercią ptaków) lub zatkanie ich gniazdem.</p> <p>W świetle powyżej przedstawionej opinii Ministerstwa Środowiska oraz przytoczonych przepisów prawa zakratowanie czy inny sposób zatkania otworów wentylacyjnych stropodachów jest równoznaczne z niszczeniem siedlisk gatunku pozostającego pod ścisłą ochroną. Niszczenie siedlisk gatunków ściśle chronionych jest w Polsce niezgodne z prawem. Dlatego zgodnie z prawem otwory stropodachu nie mogą być zakratowane bez zgody Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska nawet po sezonie lęgowym. Siedliska takie jak szczeliny elewacji nie mogą być oczywiście zachowane w remontowanym budynku. Inwestor</p>
--	--	--	---

			<p>niszcząc te siedliska w czasie remontu jest zobligowany do kompensacji przyrodniczej, którą powinna mu wyznaczyć RDOS.</p> <p>Na ewentualne zakratowanie otworów stropodachu zgodę musi wydać RDOS. Oczywiście nie ma możliwości uzyskania zgody na zakratowanie otworów wentylacyjnych stropodachu, w którym aktualnie gniazdują ptaki. Jeśli ptaki gniazdują w stropodachu, to zakratowanie otworów może mieć miejsce dopiero po opuszczeniu przez nie stropodachu.</p> <p>W przypadku, gdy zachodzi obawa, że w trakcie remontu będą płoszone ptaki gniazdujące w budynku, inwestor</p> <p>powinien się zwrócić do GDOŚ o zgodę na płoszenie. RDOS wydaje zgodę na niszczenie siedlisk, a GDOŚ na płoszenie ptaków.</p> <p>Niezależnie od tego, czy dany gatunek ptaka podlega ochronie gatunkowej, czy nie, okratowanie otworów wentylacyjnych stropodachu w którym gniazdują ptaki i niedopuszczenie dorosłych ptaków do piskląt znajdujących się w gnieździe, jest zabiciem zwierząt ze szczególnym okrucieństwem, gdyż tak należy ocenić świadome skazanie piskląt na śmierć głodową. To samo dotyczy strącania gniazd jaskółek w okresie lęgowym czy wyrzucania gniazd z pisklętami z budynku oraz niszczenia lęgów i zamurowywania ptaków gniazdujących w szczelinach elewacji. Zgodnie z art. 35, ust. 1 Ustawy o ochronie zwierząt, każde nieuzasadnione lub niehumanitarne zabicie zwierzęcia jest przestępstwem, a jeżeli nastąpiło ze szczególnym okrucieństwem - przestępstwem kwalifikowanym z art. 35 ust. 2 tej ustawy, a sprawca może podlegać karze pozbawienia wolności do lat 2.</p> <p>W stosunku do ptaków objętych ochroną ścisłą i częściową – wyszczególnionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną – dodatkowo zastosowanie znajdują wszystkie zakazy określone w art. 52 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody, w tym zakaz zabijania, umyślnego płoszenia i niepokojenia oraz umyślnego niszczenia ich gniazd, jaj i postaci młodocianych.</p> <p>Kratowanie i inne zamykanie otworów prowadzących do stropodachów budynków, w których gnieźdzą się ptaki, a tym samym niedopuszczenie dorosłego ptaka do gniazda, w którym już zostały złożone jaja, jest równoznaczne z niszczeniem jaj, czyli jest wykroczeniem z art. 127, ust. 2 Ustawy o ochronie przyrody.</p> <p>Od zakazów określonych w art. 52, ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody stosują się odstępstwa z art. 52, ust. 2 tejże ustawy, w tym „dopuszczenie usuwania od 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne”.</p> <p>Nieprzestrzeganie bądź naruszenie któregośkolwiek z zakazów lub ograniczeń obowiązujących w stosunku do ptaków objętych ochroną gatunkową, w tym niszczenie ich gniazd w okresie lęgowym, skutkuje – w myśl art. 127 Ustawy o ochronie przyrody - karą grzywny lub aresztu. Najsurowsze kary za przestępstwa wobec ptaków w budynkach wynikają z przepisów Kodeksu karnego i ustawy o ochronie zwierząt.</p> <p>Realizacja niektórych inwestycji wymagać będzie korzystania ze sprzętu budowlanego co może spowodować: podwyższony poziom hałasu, zwiększenie emisji pyłów i spalin z eksploatacji sprzętu mechanicznego, możliwość skażenia wód i gleb substancjami ropopochodnymi w przypadku rozlania paliwa, stałe lub czasowe naruszenie istniejących warunków wodnych dla wód podziemnych. Prace</p>
--	--	--	---

			ziemne i zasadnicze prace budowlane związane z odbudową koryta mają charakter czasowy i uciążliwości występujące podczas ich trwania są powszechne, będą krótkotrwałe i przemijające.
1	Ochrona przed hałasem	Redukcja hałasu przemysłowego poprzez nadzór i wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku	Działania administracyjne usprawniające funkcjonowanie przedsiębiorstw i dotrzymanie standardów i norm w zakresie ochrony środowiska.
		Budowa nowych i remonty nawierzchni odcinków dróg (remonty i modernizacje dróg – opisane w części dotyczącej powietrza)	Zadania inwestycyjne polegały będą na modernizacji istniejących połączeń drogowych na obszarze całego powiatu, zakres i czasookres tych zadań ustalany będzie na bieżąco w oparciu o najpilniejszej potrzeby oraz posiadane i pozyskanie środki finansowe. W trakcie prac może wystąpić czasowy dyskomfort dla okolicznych mieszkańców z powodu hałasu i ruchu ciężkiego sprzętu. Niemniej jednak są to czasowe utrudnienia, które zakończą się wraz z zakończeniem realizacji zadania. Oddziaływanie na środowisko związane z funkcjonowaniem dróg po realizacji zadania będzie pozytywne, gdyż przyczynią się do poprawy komfortu użytkowników drogi
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Działanie polega na zbieraniu danych i tworzeniu baz danych celem mających na celu prawidłową ocenę stanu środowiska.
1	Gospodarowanie wodami	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Działanie ma na celu utrzymywanie i doposażenie magazynów ochrony przeciwpowodziowej na wypadek potrzeby ochrony ludzi, mienia i środowiska.
1	Gospodarowanie zasobami geologicznym	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Działania administracyjne usprawniające funkcjonowanie przedsiębiorstw i dotrzymanie standardów i norm w zakresie ochrony środowiska.
		Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Działania polegające na identyfikacji potencjalnych zagrożeń – celem jest zapobieganie ewentualnym niekorzystnym zjawiskom. Działanie będzie miało na celu także realizację projektów w zakresie usuwania szkód wynikających z osuwania się mas ziemi niszcząc infrastrukturę drogową. Działania będą realizowane w miejscu uszkodzonej infrastruktury. W trakcie prac może wystąpić czasowy dyskomfort dla okolicznych mieszkańców z powodu hałasu i ruchu ciężkiego sprzętu. Niemniej jednak są to czasowe utrudnienia, które zakończą się wraz z zakończeniem realizacji zadania.

1	Ochrona gleb	Prowadzenie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni	Działania polegające na identyfikacji potencjalnych zagrożeń – celem jest zapobieganie ewentualnym niekorzystnym zjawiskom.
		Przeprowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi	Działania realizowane będą w razie zaistnienia takiej potrzeby, polegały będą na wykonaniu badań gleb, gdzie stwierdzone zostanie potencjalne zagrożenie w postaci zanieczyszczenia terenu, Badania zostaną wykonane celem potwierdzenia tego faktu.
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Działania polegające na identyfikacji potencjalnych zagrożeń – celem jest zapobieganie ewentualnym niekorzystnym zjawiskom.
		Wspomaganie gmin w realizacji programów usuwania wyrobów zawierających azbest	<p>Działanie polegało będzie na wspomaganium finansowym mieszkańców gmin powiatu pszczyńskiego celem szybszego usunięcia z terenu powiatu wyrobów zawierających azbest. Będzie przyczyniało się do docelowo pozytywnych oddziaływań, ale na etapie realizacji mogą wystąpić niekorzystne czasów oddziaływania.</p> <p>Przy pracach związanych remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. z.m.) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy.</p> <p>Ze względu na potencjalne występowanie w załomach dachów pokrytych powłokami zawierającymi azbest gatunków objętych ochroną (w tym głównie ptaki i nietoperze), przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w budynkach (pokrycia dachowe i elewacje) należy, zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie.</p> <p>Inwestor/firma wykonująca prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z budynku, w którym mogą znajdować się siedliska ptaków chronionych powinien zgłosić zamiar podjęcia takich prac do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach.</p> <p>W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916 z późn. z.m.) na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 7, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoj ptaków.</p> <p>Najbardziej optymalna jest sytuacja gdy inwestor/firma remontująca zgłasza potrzebę ustalenia czy budynek jest zasiedlony przez chronione gatunki ptaków, rok przed planowanym remontem w okresie kwiecień - czerwiec. Pozwala to na szybkie ustalenie stanu faktycznego, a w razie stwierdzenia występowania siedlisk ptaków ustalenie z wyprzedzeniem, jakie działania należy podjąć i w jakim czasie byłoby możliwe sprawne zaplanowanie i przeprowadzenie prac związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest (pokrycia dachowe bądź elewacje). Ekspertyza ornitologiczna powinna objąć dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych</p>

			przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności. Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest z obiektu. Końcowym etapem jest wystąpienie do RDOŚ w Katowicach z wnioskiem o wydanie zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków w związku z planowanymi pracami mającymi na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektu budowlanego.
1	Zagrożenia poważnymi awariami	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Działanie ma na celu doposażenie jednostek straży pożarnych na wypadek potrzeby ochrony ludzi, mienia i środowiska.
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Działania typowo administracyjne mające charakter edukacyjny i wspomagający pozytywne oddziaływania na środowisko.

Źródło: opracowanie własne

Z oceny oddziaływania wpływu planowanych zadań wynika, że w większości przypadków zamierzenia Programu będą mieć pozytywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska lub nie będą mieć identyfikowalnego (znaczącego) wpływu.

Należy podkreślić, że ostateczne skutki środowiskowe podejmowanych działań będą zależne m.in. od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych.

Na etapie realizacji prawie wszystkich zadań może pojawić się oddziaływanie na środowisko, jednak nie powinno to być oddziaływanie znaczące. Ponadto, jest ono krótkotrwałe i chwilowe.

Bezpośrednie, potencjalne oddziaływania na środowisko jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji zadań Programu:

- nieodwracalne przekształcenia terenów w przypadku realizacji inwestycji drogowych i pozostałych komunikacyjnych;
- nieodwracalne przekształcenia terenów nieużytków rolnych w wyniku zalesień;
- nieodwracalne przekształcenia terenu i krajobrazu w wyniku prac na urządzeniach melioracji wodnej,
- zagrożenie dla gatunków chronionych w wyniku prac termomodernizacyjnych;
- przerwanie powiązań ekologicznych w wyniku prac drogowych;
- lokalne pogorszenie podstawowych wskaźników zanieczyszczenia powietrza (w przypadku inwestycji drogowych);
- lokalne podwyższenie poziomu hałasu (praktycznie wszystkie typy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji z wyłączeniem działań na rzecz ochrony przyrody);
- uciążliwości związane z emisją substancji złośliwych (odorów) i aerozoli mikrobiologicznych (przydomowe oczyszczalnie ścieków);
- wzrost ilości odpadów (realizacja inwestycji budowlanych);
- wzrost ilości ścieków opadowych (drogi, kanalizacje wód opadowych na nowych terenach).

W kategorii oddziaływań pośrednich wskazano przede wszystkim:

- wzrost intensywności gospodarowania i zmiany zagospodarowania terenu w rejonie inwestycji drogowych;
- wzrost intensywności ruchu i związanych z tym emisji na modernizowanych drogach;
- wzrost presji urbanizacyjnej na terenach zabudowy mieszkaniowej po uzbrojeniu ich w sieć kanalizacyjno-wodociągową.

Wpływ na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny integralność obszarów chronionych (w tym na obszary Natura 2000) oraz drożność korytarzy ekologicznych

Oddziaływania pozytywne

Bezpośredni pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze będą miały przede wszystkim zadania wprost ukierunkowane na utrzymanie lub poprawę stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków (głównie jako realizacja działań określonych w planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planach ochrony dla rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych). Bezpośrednie pozytywne oddziaływania na świat przyrodniczy będzie miało zadanie związane z prowadzeniem systematycznego monitoringu różnorodności biologicznej i geologicznej, w szczególności przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000 oraz kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa. Działania wspomagające dotyczyć będą realizowania przez rolników pakietów rolno-środowiskowo- klimatycznych, podejmowania zalesień, a także odpowiednich prac renaturyzacyjnych cieków. Zwiększanie możliwości retencyjnych (np. mała retencja) będzie wspomagać zachowanie lub poprawę stanu siedlisk

hydrogenicznych. Pozytywne oddziaływanie na przyrodę regionu będzie miało także zadanie związane z kształtowaniem struktury gatunkowej i przestrzennej lasów (w dokumentach planistycznych) w kierunku przebudowy drzewostanów do zgodnych z siedliskiem, a także przebudowy drzewostanów monokulturowych, co wpłynie na różnorodność biologiczną na terenach leśnych. Ponadto prowadzenie zalesień (w kierunku zgodnym z wymaganiami siedliskowymi), powinno przyczynić się do zwiększenia różnorodności gatunkowej i zapewnienia ciągłości korytarzy migracyjnych gatunków. Bezpośredni pozytywny wpływ na jakość siedlisk i organizmów związanych z dolinami rzecznyymi i środowiskiem wodnym będą miały działania związane z rozwojem infrastruktury komunalnej w zakresie oczyszczania ścieków. Pośrednio stan siedlisk powinien ulec poprawie poprzez działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (np. budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej), poprawy jakości powietrza oraz niektórych działań związanych z rozbudową i usprawnieniem zbiorowego systemu transportu. W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych oraz powiększeniu areалу powierzchni leśnych, pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych. Bardziej złożone ekosystemy pozwalają w znacznym stopniu utrzymać właściwy reżim hydrologiczny, a także są odporniejsze na niekorzystne zmiany klimatu i zjawiska pogodowe.

Oddziaływania negatywne

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji, m.in. związanych z poprawą efektywności energetycznej z uwzględnieniem OZE, zapewnieniem sieci instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych, utworzeniem i rozbudową istniejących gminnych lub ponadgminnych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, rozwiązań technicznych oraz rozwiązań infrastrukturalnych np. przebudową dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, utwardzeniem dróg i poboczy, budową tras rowerowych, budową urządzeń i budowli wodnych związanych z ochroną przeciwpowodziową oraz melioracjami wodnymi. Większość z wymienionych działań nie jest planowana na terenie Powiatu Pszczyńskiego w ramach analizowanego Programu. Planowane zadania własne to głównie modernizacja dróg, termomodernizacje, stabilizacja osuwisk czy montaż instalacji OZE. Natomiast zadania monitorowane to budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej, modernizacja dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych, oraz działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni.

Poza inwestycjami liniowymi możliwe negatywne oddziaływanie na gatunki zwierząt może wystąpić w przypadku działań z zakresu termomodernizacji i remontów obiektów, wdrażania rozwiązań dla energetyki prosumenckiej (np. montaż paneli solarnych na dachach). W trakcie realizacji ww. działań może dochodzić do płoszenia lub zamurowywania gniazdujących tam ptaków, a także hibernujących nietoperzy. Przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*), w obrębie modernizowanych obiektów. W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prace prowadzić poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ww. ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sytkim i umieszczenie budek lęgowych. W obrębie budynków, dla których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na obiektach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zgodnie z ww. ustawą

obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody. Biorąc pod uwagę układ oraz charakter istniejących korytarzy ekologicznych na terenie objętym Programem należy stwierdzić, iż są one przede wszystkim powiązane z ekosystemami dolin rzecznych i ich okolic. Projekt dokumentu przewiduje działania polegające na wprowadzaniu budowli hydrotechnicznych, a także prac związanych z utrzymaniem cieków, jak również powstawania obiektów retencyjnych. Należy jednak stwierdzić, iż przy zachowaniu odpowiednich standardów realizacyjnych, np. prowadzenia prac poza okresem tarła i migracji pławów, wprowadzaniem przepławek dla ryb, ze względu na skalę zaplanowanych działań znaczące negatywne oddziaływanie na migrujące zwierzęta nie powinno wystąpić. Podobnie inwestycje związane z budową dróg mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na korytarze ekologiczne. Zastosowanie odpowiednich działań minimalizujących (np. przejścia dla zwierząt) pozwolą zachować naturalne szlaki migracji, szczególnie biorąc pod uwagę nowoplanowane drogi.

W ramach realizacji Programu nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta oraz obszary objęte ochroną prawną i korytarze ekologiczne.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

- stosowanie wszelkich możliwych środków technicznych w celu ochrony zwierząt w trakcie inwestycji liniowych (np. montaż siatek i pojemników w celu ochrony pławów i drobnych ssaków) o ile będzie to konieczne,
- ograniczanie wycinki drzew i krzewów pod nowe inwestycje (m.in. drogowe, wodno-kanalizacyjne) do minimum i stosowanie nowych nasadzeń (kompensacji) wraz z ich późniejszym utrzymaniem,
- odpowiedni rozkład terminów i sposobów prac, w tym prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków, rozrodem pławów, hibernacji nietoperzy i tarła ryb,
- stosowanie wszelkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych, stosowanie kompensacji przyrodniczej zgodnie z zaleceniami RDOŚ),
- stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu),
- uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Wpływ na zasoby wodne, jakość wód podziemnych i powierzchniowych, ryzyko zagrożenia powodzią, przeciwdziałanie skutkom suszy.

Oceniając wpływ realizacji projektu Programu na wody odniesiono się do wód powierzchniowych, podziemnych oraz do potencjalnych zagrożeń powodzią, podtopieniami i suszą. Przepisy krajowe jak i prawodawstwo unijne zabraniają realizowania przedsięwzięć, które mogą pogorszyć stan wód powierzchniowych i podziemnych pod względem jakościowym i ilościowym, jak również podejmowania działań, które mogłyby ograniczyć ich funkcje ekologiczne.

Oddziaływania pozytywne

Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanego Programu są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych.

Bezpośrednio największe korzyści przyniesie realizacja działań polegających na budowie, rozbudowie i modernizacji sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, jak również infrastruktury towarzyszącej, które są wprost nakierowane na ochronę wód. Podobne oddziaływanie niosą ze sobą działania związane z monitoringiem i minimalizacją strat wody. Pozytywnie oddziaływać na wody będą projekty związane z przeciwdziałaniem występowania powodzi. Jednym z wielu skutków powodzi jest zanieczyszczenie wód, m.in. zawiesinami, substancjami biogennymi, ściekami, metalami ciężkimi i szkodliwymi substancjami organicznymi. Bezpośrednio pozytywnie na wody powierzchniowe wpłynąć będzie realizacja zadania polegającego na poprawę hydromorfologii koryt cieków w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni. Swobodny przepływ rzek i możliwość meandrowania sprzyja naturalnemu oczyszczaniu się wód płynących. Okresowe zalewanie dolin rzecznych sprzyja rozwojowi naturalnych siedlisk nadrzecznych, tj. lasy łęgowe, które charakteryzują się bogactwem flory i fauny. Planowane działania w ramach gospodarki wodnej oraz ochrony przeciwpowodziowej będą prowadziły do ograniczenia ryzyka oraz skutków wywołanych ponadnormatywnymi wezbrzeniami prowadzącymi do powodzi. Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziało występowaniu i negatywnym skutkom suszy. Zaproponowane w projekcie Programu działania będą zmierzać do poprawy warunków klimatycznych dzięki systematycznej poprawie reżimu hydrologicznego oraz jakości wód. Należy pamiętać, iż jest to główna determinanta utrzymania odpowiednich warunków klimatycznych oraz przystosowania do zmian klimatycznych. Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych. Pozytywny wpływ na wody wykazują także działania zmniejszające zanieczyszczenie powietrza poprzez ograniczenie ich depozycji w wodach. Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Oddziaływania negatywne

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesącaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Możliwe oddziaływania negatywne na wody związane są z modernizacją jak i eksploatacją dróg. Na etapie modernizacji dochodzi do odwodnienia terenu, co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zmianą stosunków wodnych. Ponadto do wód podziemnych mogą przedostawać się różnorakie zanieczyszczenia, jednak nie powinny wpłynąć znacząco na ich jakość. Podczas użytkowania dróg zanieczyszczenia przedostają się do wód w wyniku infiltracji z wodami opadowymi i roztopowymi. Podstawą ochrony przed tego typu zanieczyszczeniami jest zastosowanie systemów odwodnień, które umożliwiają, w normalnych warunkach eksploatacji, absorpcję węglowodorów ropopochodnych. Chemizm wód ulega zmianom głównie za sprawą rozpuszczalnych w wodzie soli, które migrują do ekosystemów wodnych. Oddziaływania te będą pośrednie i długotrwałe. Realizacja działań infrastrukturalnych może pociągać za sobą szereg negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych

inwestycji, takich jak odwadnianie wykopów, skutkujące obniżeniem zwierciadła wody podziemnej oraz infiltracją zanieczyszczeń z terenu budowy do ziemi i wód gruntowych. Oddziaływania te jednak będą mieć charakter lokalny i krótkotrwały. Negatywne oddziaływanie zadań polegających na prowadzeniu rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych będzie polegać na zmianie poziomu zwierciadła wody. Nie będzie to jednak prowadziło do znacząco negatywnego oddziaływania na wody. Działania polegające na prowadzeniu projektów w zakresie regulacji koryt rzecznych oraz utrzymaniu rowów odwadniających, realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na wody. Realizacja tych działań będzie wpływać na jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Pewne negatywne oddziaływanie może wystąpić, ale będzie ono związane jedynie z fazą realizacji poszczególnych inwestycji. Po zakończeniu tych projektów należy spodziewać się pośrednio poprawy jakości wód poprzez ograniczenie niekontrolowanych spływów w trakcie wezbrań. Oddziaływania negatywne na środowisko wodne mogą się wiązać z przywracaniem drożności oraz rewitalizacją cieków. Działania te powodować mogą nienaturalny reżim hydrologiczny poprzez zmianę rytmu stanów wód w rzekach oraz mogą powodować zmiany prędkości nurtu cieków. Prędkość nurtu wpływa z kolei na intensyfikację erozji i pogłębianie dna. Wycinka drzew i krzewów wzdłuż cieków i rowów powoduje, że wody szybciej się nagrzewają co prowadzi do spadku zawartości tlenu, a to z kolei może doprowadzić do wycofywania się z rzeki szeregu organizmów. Ograniczenie lub brak obudowy biologicznej cieków sprzyja intensywniejszym spływom powierzchniowym z pól ornych wraz z chemicznymi środkami ochrony roślin co niekorzystnie wpływa na jakość wód i gatunki w nich bytujące.

Wpływ na jednolite części wód

Zgodnie z informacjami zawartymi w Programie wodno – środowiskowym kraju ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP położonych na terenie województwa wykazała, iż są one związane z kilkoma problemami. Pierwszy dotyczy niskiego stopnia skanalizowania w obszarze JCWP. Projekt Programu zakłada zdecydowane przyspieszenie prac nad rozbudową sieci kanalizacyjnych i przydomowych oczyszczalni ścieków, można więc uznać że jego realizacja istotnie przyczyni się do poprawy jakości JCWP i zbliży do osiągnięcia celów środowiskowych. Inne derogacje zakładają, m.in. realizację działań związanych z ochroną przeciwpowodziową.

Działania wyznaczone w projekcie Programu w tym zakresie nie powinny zatem wpłynąć na termin osiągnięcia zakładanych celów. Ponadto wpływ na osiągnięcie celów ma charakter zagospodarowania zlewni oraz zmiany antropogeniczne. Jeśli chodzi o poprawę w zakresie użytkowania rolniczego, to przewiduje się stopniową poprawę na skutek wdrażania opisanych w Programie działań związanych z upowszechnianiem rolnictwa ekologicznego oraz zabiegów ograniczających nawożenie upraw. Również w przypadku wód podziemnych celem zaplanowanych działań jest poprawa ich jakości. Oddziaływania pozytywne dotyczące wód charakteryzują się długoterminowością. Ich konsekwencją będzie poprawa jakości wód powierzchniowych co pozwala przewidywać, że w kolejnym horyzoncie czasowym może zostać zrealizowane osiągnięcie celów środowiskowych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na zasoby wodne oraz jakość wód powierzchniowych i podziemnych w tym jednolitych części wód.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

- ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi,
- uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni (jest to szczególnie ważne w miastach),
- prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód,

- zabezpieczenia urządzeń, w których użytkowane są niebezpieczne dla środowiska wodnego substancje przed wyciekami, na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne.

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Oddziaływania pozytywne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach, modernizację systemów grzewczych, stosowanie alternatywnych paliw i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Duży pozytywny wpływ prognozuje się w zakresie projektów związanych z rozwojem systemów ciepłych oraz przyłączania mieszkańców do sieci gazowej, ponieważ znaczny ładunek zanieczyszczeń w powietrzu pochodzi z tradycyjnych palenisk. Kontynuacja selektywnego zbierania i odbierania odpadów zmniejszy ilość nielegalnego spalania odpadów w domowych paleniskach, co wpłynie na poprawę jakości powietrza. Również realizacja inwestycji z zakresu OZE wpłynie bezpośrednio pozytywnie na jakość powietrza. Jeszcze mała popularność OZE często wiąże się z niewiedzą mieszkańców, dlatego też w Programie zaplanowano upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii. W celu zrationalizowania zużycia energii należy zmniejszyć zapotrzebowanie na nią, m.in. poprzez termomodernizację budynków. Poprzez zakładaną w Programie modernizację sieci ograniczone zostaną straty energii na przesył. Z optymalizacją wykorzystania energii paliw ściśle związane są modernizacje kotłowni, łączenie systemów grzewczych a także odzysk ciepła ze spalin. System zachęt do wymiany systemów grzewczych da wymierny efekt w postaci zredukowania emisji zanieczyszczeń pyłowych i benzo(a)pirenu. Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się budowy, a także remonty dróg, które pozwolą na upłynnienie ruchu. Ważnym działaniem będzie wyprowadzenie ruchu poza granice miast (budowa obwodnic), co pozwoli znacznie obniżyć stężenie szkodliwych substancji na ich terenach. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg. Również organizacja ruchu może mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma zastępowanie tradycyjnych środków lokomocji przez korzystanie ze ścieżek rowerowych i komunikacji zbiorowej. Biorąc pod uwagę walory krajobrazowe i przyrodnicze obszaru objętego Programem można liczyć na popularyzację korzystania ze szlaków pieszo- rowerowych. Pośredni długoterminowy wpływ na powietrze może mieć upowszechnianie edukacji. Działania głównie w zakresie edukacji ekologicznej mogą mieć pośrednie i wtórne znaczenie w kontekście kształtowania właściwych postaw wobec środowiska oraz powinny z wysokim prawdopodobieństwem przyczynić się do poprawy jakości powietrza w przyszłości. Natomiast świadomość szkodliwości stosowania paliw tradycyjnych o niskiej jakości do celów grzewczych oraz spalania odpadów w domowych kotłach bezpośrednio wpłynie na zwiększenie stosowania ekologicznych źródeł energii, a tym samym redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza. Stopień zanieczyszczenia powietrza ma wpływ na czynniki klimatyczne, szczególnie na terenach miejskich. Dlatego też wraz z poprawą stanu powietrza zmianom ulega klimat, jeśli inne czynniki nie wpływają zbyt negatywnie i dominująco.

Oddziaływania negatywne

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje drogowe. Źródłem negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej jest zarówno jej modernizacja jak i eksploatacja. Faza modernizacji związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji

pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych. Eksploatacja dróg spowoduje emisję zanieczyszczeń związaną ze wzrostem natężenia ruchu w tych lokalizacjach. Ponadto wytwarzanie energii z biomasy może potencjalnie negatywnie wpływać na powietrze, poprzez emisję tlenków azotu, pyłu i benzo(a)pirenu. Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza atmosferycznego.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

- unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów,
- przestrzeganie zaostrzonych zapisów pozwoleń budowlanych,
- stosowanie zapisów promujących ochronę powietrza (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłących) w dokumentach przetargowych,
- ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.

Wpływ na klimat akustyczny

Oddziaływania pozytywne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będzie zauważalne na terenach miejskich i o zwiększonym ruchu. Działania podejmowane w zakresie poprawy standardów akustycznych związane będą z ograniczeniem głównie hałasu drogowego poprzez modernizację i rozbudowę dróg. Działanie to przyczyni się do eliminacji ruchu samochodów ciężarowych z ulic znajdujących się w obszarach szczególnie wrażliwych na ponadnormatywny hałas. Pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały także inwestycje w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego. Zmniejszenie hałasu nastąpi w wyniku budowy zintegrowanego systemu zarządzania ruchem drogowym. Przyczyni się on do zoptymalizowania czynników wpływających na poziom hałasu takich jak: natężenie ruchu, prędkość jazdy, struktura rodzajowa ruchu itp. W ten sposób osiągnie się upłynnienie ruchu, zmniejszenie zatorów i w rezultacie ograniczenie hałasu.

Oddziaływania negatywne

Oddziaływania negatywne będą miały charakter krótkotrwały i chwilowy. Negatywne oddziaływania na klimat akustyczny mogą zaistnieć w czasie modernizacji, jak również eksploatacji elementów drogowych (przebudowa i remont ulic) oraz w trakcie budowy elementów liniowych infrastruktury technicznej (m.in. modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji ściekowej i sieci wodociągowej). Etap budowy związany jest z intensyfikacją prac wykonywanych przez ciężki sprzęt budowlany, który może generować ponadnormatywny hałas, jednak będzie on miał charakter lokalny i nie powinien wpłynąć znacząco na przekroczenie dopuszczalnych norm dla terenów objętych ochroną akustyczną zgodnie z przepisami odrębnymi. Negatywny wpływ na klimat akustyczny może występować w przypadku czyszczenia ulic na mokro.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na klimat akustyczny.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

- stosowanie barier akustycznych na etapie realizacji konkretnych inwestycji drogowych (szczególnie w miejscach przejścia dróg uciążliwych przez tereny mieszkaniowe i usług chronionych),
- zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Oddziaływanie na ludzi

Oddziaływania pozytywne

Ponieważ projekt Programu zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska pozytywne oddziaływania na zdrowie i życie jego mieszkańców są prognozowane we wszystkich działaniach. Przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego. Również usprawnienie gospodarki odpadami wpłynie pozytywnie na zdrowie mieszkańców. Poprawa standardów środowiska wpłynie korzystnie na jakość i bezpieczeństwo życia i zdrowia ludzi (poprzez redukcję czynników chorobotwórczych bezpośrednio wpływających na ich życie i zdrowie). Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców. Dzięki wdrożeniu zintegrowanego systemu zarządzania ruchem, budowie obwodnic i nowych dróg, mieszkańcy będą mogli szybciej się przemieszczać, unikać korków i zatorów drogowych. Bezpośrednio na zdrowie ludzi wpływać będą inwestycje w sektorze gospodarki wodno - ściekowej. Modernizacje sieci wodociągowej i ich czyszczenie mogą przełożyć się na poprawę jakości wody przeznaczonej do picia. Istotny pozytywny wpływ zarówno na jakość życia mieszkańców oraz jakość wód podziemnych w tym przeznaczonych do spożycia będą miały inwestycje związane z rozbudową infrastruktury dotyczącej odprowadzania i oczyszczania ścieków – w szczególności dotyczy to obszarów wiejskich. Na bezpieczeństwo mieszkańców wpłyną działania sprzyjające ochronie przeciwpowodziowej, a także promocja systemów informowania o zagrożeniach. Na poprawę świadomości ekologicznej mieszkańców wpłynie promowanie proekologicznych postaw oraz działalność edukacyjna.

Oddziaływania negatywne

Wraz ze wzrostem presji na środowisko, pojawiają się również negatywne oddziaływanie na ludzi. W przypadku realizacji analizowanego Programu będą miały charakter przejściowy i lokalny. Negatywne oddziaływania związane będą głównie z emisją zanieczyszczeń pyłowych na etapie realizacji inwestycji i ponadnormatywnym hałasem generowanym przez maszyny budowlane. Dodatkowym źródłem hałasu mogącego oddziaływać na zdrowie ludzi w sposób negatywny jest emisja z transportu. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi ich zdrowie i bezpieczeństwo.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Działania, które będą przyczyniać się do ograniczenia negatywnych wpływów na ludzkie zdrowie to:

- odpowiednie prowadzenie prac remontowych i budowlanych (poza porą nocną, z uwzględnieniem zabezpieczeń ograniczających pylenie),
- transport materiałów na plac budowy poza porą wzmożonego ruchu oraz z uwzględnieniem bezpiecznych warunków ich przewożenia (właściwe oznaczenia, stosowanie plandek zabezpieczających),
- stosowanie odpowiedniego sprzętu emitującego mniejszy poziom hałasu i spalin,
- odpowiedni dobór lokalizacji inwestycji transportowych oraz stosowanie ekranów akustycznych.

Wpływ na środowisko glebowe i zasoby naturalne

Oddziaływania pozytywne

W głównej mierze pozytywne oddziaływanie na środowisko glebowe będzie realizowane poprzez zadania związane z odpowiednimi zabiegami agrotechnicznymi, zwiększanie lesistości, ochronę walorów przyrodniczych oraz zwiększanie zdolności retencyjnych.

Działania powinny przynieść pozytywny efekt także w zakresie wód powierzchniowych i podziemnych oraz wpłyną pozytywnie na klimat. Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce. W kontekście regionalnym istotne będą działania dotyczące zrównoważonego wydobycia surowców oraz rekultywacji obszarów poeksploatacyjnych. Zdecydowanie wpłyną one pozytywnie na powierzchnię ziemi i pozwolą niwelować negatywne zjawiska także w innych elementach środowiska (np. wody, zasoby przyrodnicze).

Oddziaływania negatywne

Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Programie możemy zaliczyć: zajmowanie powierzchni ziemi pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie Działania, które będą przyczyniać się do ograniczenia negatywnych wpływów na powierzchnię ziemi i zasoby naturalne to:

- wybór odpowiedniej lokalizacji inwestycji,
- zastosowanie materiałów, które umożliwią chociaż częściowe przesiąkanie wody do gruntu,
- zaplanowanie obszarów towarzyszących tak, aby pełniły funkcję zielonej infrastruktury,
- racjonalne wykorzystywanie materiałów budowlanych.

Wpływ na krajobraz

Oddziaływania pozytywne

Działania o pozytywnym wpływie na krajobraz to głównie zadania związane z ochroną przyrody, lasów oraz zachowania naturalnych cech gleb jak również prawidłowego funkcjonowania wód. Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się także działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków, wprowadzania zieleni, innowacyjnych rozwiązań w zakresie poprawy klimatu na terenach miejskich (np. zielone ściany i dachy). Pozytywny bezpośredni i długoterminowy wpływ będą mieć działania mające na celu przywrócenie funkcji społecznych, gospodarczych bądź rekreacyjnych terenom zdegradowanym, które stanowią znaczący negatywny element krajobrazu.

Oddziaływania negatywne

Negatywny wpływ na krajobraz może być powodowany przez inwestycje drogowe umiejscowione poza na terenami miejskimi. Działanie to wiąże się ze zmianą charakteru danego terenu, z wycinką drzew, czy wykonywaniem nasypów i wykopów, co powoduje ingerencję w naturalny charakter terenów otwartych. Zmiany są nieodwracalne i zmieniają krajobraz w znacznym stopniu. Negatywne oddziaływanie na krajobraz może być spowodowane przez rozwój instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych. Potencjalnie negatywnie wpływać mogą także inwestycje dotyczące budowy instalacji (np. związanych z utylizacją odpadów czy produkcją energii i ciepła), jak również wprowadzania budowli wodnych czy obiektów retencyjnych oraz przeciwpowodziowych.

Mogą one wpływać nieodwracalnie na wysokie walory krajobrazowe. Należy więc zapewnić zgodność z dokumentami planistycznymi przystępując do wyboru lokalizacji

ww. inwestycji, a także uwzględniać zakazy dotyczące obszarów objętych ochroną krajobrazową.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na krajobraz.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie
W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne

Oddziaływania pozytywne

Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego.

Oddziaływania negatywne

Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budyneków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych. Rozwój transportu może również negatywnie oddziaływać na nieruchomości, w otoczeniu których modernizacja systemu transportowego spowodowała wzrost natężenia ruchu kołowego.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie
Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Wpływ na wystąpienie poważnych awarii

Oddziaływania pozytywne

Projekt Programu nie przewiduje inwestycji w postaci obiektów i urządzeń mogących być źródłem wystąpienia poważnych awarii. Program zawiera natomiast wiele korzystnych rozwiązań, które będą minimalizować skutki wystąpienia poważnej awarii dla obiektów i urządzeń zlokalizowanych na terenie powiatu pszczyńskiego.

Oddziaływania negatywne

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii wiązać się będzie głównie z realizacją nowych szlaków transportowych, po których poruszać się mogą pojazdy przewożące materiały niebezpieczne. Realizacja układu komunikacyjnego województwa nie będzie jednak bezpośrednio wpływała na wystąpienie poważnej awarii, będą to jednak potencjalne lokalizacje wystąpienia tego niekorzystnego zdarzenia.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Wszelkie działania mające na celu ochronę środowiska przyrodniczego przed skutkami poważnych awarii należy planować i realizować zgodnie z wymogami Ustawy Prawo ochrony środowiska.

Realizacja Programu nie będzie powodowała ryzyka wystąpienia poważnych awarii.

Wpływ na gospodarkę odpadami i ograniczenie powstawania odpadów

Oddziaływania pozytywne

Realizacja Programu zakłada powstanie instalacji oraz obiektów związanych z najkorzystniejszą dla środowiska utylizacją odpadów, a także rozwój systemu ich selektywnej zbiórki. Pozytywny wpływ niewątpliwie będą miały działania przeciwdziałające nielegalnemu pozbywaniu się odpadów – w formie tzw. „dzikich wysypisk”, a także poprzez spalanie ich w domowych kotłowniach. Długofalowy pozytywny trend dotyczący właściwego zagospodarowania odpadów, a także ograniczenia w ich powstawaniu prognozowany jest dzięki wdrażaniu inicjatyw dotyczących edukacji ekologicznej.

Oddziaływania negatywne

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących rozbudowy obiektów. Należy pamiętać, iż powinny one zostać właściwie zagospodarowane.

8.1. Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne aspekty

Reasumując powyższe rozważania należy stwierdzić, że generalnie realizacja zaproponowanych w projekcie „Programu...” celów i zadań wpłynie korzystnie na stan poszczególnych segmentów środowiska przyrodniczego i w efekcie końcowym przyczyni się do poprawy ich jakości. Nie oznacza to jednak, że w trakcie realizacji dokumentu nie wystąpią czasowo negatywne oddziaływania na środowisko o różnym natężeniu. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter przejściowy a ich ewentualne negatywne wpływy są rekompensowane wskutek osiągnięcia wymiernego efektu ekologicznego i społecznego.

Z najbardziej niekorzystnymi skutkami środowiskowymi związane będą przede wszystkim inwestycje z zakresu infrastruktury techniczno – inżynierskiej, których negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć zarówno fazy budowy jak i eksploatacji. Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć realizowanych w sektorze wód (m.in. budowa wodociągów i kanalizacji, rozbudowa sieci drogowej) oraz powietrza atmosferycznego i hałasu (rozbudowa i modernizacja sieci drogowej).

Należy w tym miejscu podkreślić, że o ile ujemne skutki środowiskowe występujące w fazie realizacji inwestycji raczej nie będą miały trwałego charakteru, o tyle w fazie eksploatacji tych inwestycji należy spodziewać się trwałych zmian w środowisku dotyczących:

- wpływu na jakość powietrza i klimat akustyczny (rozbudowa infrastruktury drogowej),
- zmiany warunków hydrologicznych oraz hydrogeologicznych (budowa kanalizacji, rozbudowa infrastruktury drogowej)
- przerwania ciągłości struktur przyrodniczych oraz zmiany szlaków migracji zwierząt (rozbudowa infrastruktury drogowej).

Odrębną kwestię stanowią inwestycje budzące konflikty społeczne, co jest związane z realizacją działań na obszarach chronionych. Nie ulega wątpliwości, że mogą one wystąpić w trakcie realizacji dokumentu, co z kolei będzie wiązało się z koniecznością podjęcia decyzji obejmującej:

- zmianę realizacji projektowanego przedsięwzięcia,
- wykonanie działań kompensacyjnych,
- lub całkowitą rezygnację z inwestycji.

Wybór jednego z rozwiązań będzie uzależniony od szeregu czynników spośród których największe znaczenie będzie miał aspekt środowiskowy i społeczny. Dodatkową kwestią dotyczącą jednak już wszystkich zadań inwestycyjnych będzie przeprowadzenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpowiednich procedur i opracowanie stosownych dokumentów uwzględniających ewentualny wpływ inwestycji na środowisko.

Ostatecznie należy jednak podkreślić, że realizacja projektu „Programu... z całą pewnością będzie wpływać na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko głównie poprzez:

- **racjonalną gospodarkę wodną powodującą ograniczenie strat w zasobach wodnych**
- **poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym m.in. poprzez efektywniejsze i wydajniejsze oczyszczanie ścieków komunalnych**
- **poprawę jakości powietrza atmosferycznego wskutek ograniczania emisji gazowych i pyłowych pochodzących z sektora gospodarczego, ale również związanych z tzw. niską emisją**
- **wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu.**

Tabela 10 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń Programu Ochrony Środowiska na Obszary Natura 2000

Wyszczególnienie
działania inwestycyjne polegające na budowie infrastruktury ochrony środowiska takiej jak sieć kanalizacji sanitarnej czy modernizacja dróg nie przyczyni się do długofalowych negatywnych oddziaływań na środowisko. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią krótkotrwałe oddziaływania, które należy w miarę możliwości minimalizować,
pośrednie efekty celów rozwoju są w kontekście oddziaływania na Naturę 2000 trudne do zdefiniowania – prawdopodobnie ich wpływ będzie minimalny, ale jego charakter – pozytywny.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń Programu Ochrony Środowiska na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

Wyszczególnienie
wszelkie działania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na analizowane zagadnienia – wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabianiem jego odporności na antropopresję, z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzaniem w ich miejsce nowych, z wprowadzaniem nowego charakteru roślinności w związku z urządzeniem terenów zielonych, zieleni ozdobnej, zieleni izolacyjnej, itp. Zdecydowana większość opisanych zmian ma charakter negatywny, ale nie jest to regułą i każdorazowo indywidualna ocena poszczególnych przedsięwzięć, może być odmienna,
projekt „Programu...” przewiduje szereg działań o charakterze informacyjnym i edukacyjnym. Zadania o takim charakterze wiążą się zawsze także z poprawą świadomości ekologicznej ludności i podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska. W tym aspekcie ustalenia aktualizacji „Programu...” należy uznać za wpływające pośrednio i w długim okresie, w sposób pozytywny na bioróżnorodność, świat zwierząt i świat roślin.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji Programu Ochrony Środowiska na ludzi

Wyszczególnienie
poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, jakość infrastruktury technicznej, dostępność infrastruktury społecznej),
poprawą świadomości ekologicznej (w tym oszczędzanie wody i prądu, dbałość o ład i porządek),
poprawą warunków codziennego życia (optymalizacja sieci drogowej, zwiększony dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej),
Zwiększenie możliwości spędzania wolnego czasu (nowe trasy rowerowe, ścieżki dydaktyczne).

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji Programu Ochrony Środowiska na powierzchnię ziemi i krajobraz

Wyszczególnienie
w znacznej mierze działania zawarte w aktualizacji „Programu...” dotyczą przestrzennie obszarów już zagospodarowanych, pełniących określone funkcje, a realizacja zapisów aktualizacji „Programu...” ma za zadanie ich uzupełnienie. W związku z tym oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi i krajobraz jest w większym stopniu pozytywne niż negatywne.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń Programu Ochrony Środowiska na klimat

Wyszczególnienie
rozwój ruchu komunikacyjnego na terenach cennych przyrodniczo nie przyczyni się do zmniejszenia globalnej presji na zmiany klimatyczne, jednak udrażnianie ruchu samochodowego zmniejszy negatywne oddziaływanie,
nie przewiduje się znaczących oddziaływań w zakresie rozwoju turystyki, który ma mieć łagodny charakter uwzględniający walory przyrodnicze.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń Programu Ochrony Środowiska na zasoby naturalne

Wyszczególnienie
„Program...” zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska (kanalizacji), co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie negatywne poszczególnych celów na zasoby naturalne
część zasobów naturalnych znajdujących się na terenie powiatu jest chroniona w sposób naturalny oraz poprzez działający system prawny to oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne jest stosunkowo niewielkie i zazwyczaj nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją Programu Ochrony Środowiska na zabytki.

Wyszczególnienie
rozwój turystyki i działania informacyjne mogą przyczynić się do zwiększenia liczby wypoczywających i odwiedzających powiat pszczyński turystów. Może to mieć negatywne skutki w postaci zwiększonego ruchu samochodowego, zwiększonej ilości odpadów pozostawionych przez turystów, a także większego hałasu spowodowanego zwiększeniem się ilości atrakcji dla turystów (bary, dyskoteki). Oddziaływanie to ma także pozytywny efekt zwiększa się przedsiębiorczość mieszkańców, a tym samym zamożność. W wyniku tego z pewnością będą realizowane prace renowacyjne na zabytkowych obiektach, w związku z tym będzie to trwałe i korzystne oddziaływanie mające wpływ na podniesienie atrakcyjności powiatu.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń Programu Ochrony Środowiska na dobra materialne.

Wyszczególnienie
„Program...” nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych,
realizacja ustaleń „Programu ...” będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, termomodernizacje budynków, realizacja nowych lub poprawa stanu istniejących terenów zieleni),
realizacja ustaleń „Programu ...” będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania

Źródło: opracowanie własne

W zdecydowanej większości oceniono, iż realizacja zamierzonych celów nie wpłynie w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie. Tak duża liczba ocen pozytywnych wynika w dużej mierze ze specyfiki planowanych zamierzeń rozwojowych – spośród 13 celów głównych, tylko 1 w sposób ewidentny i inwazyjny wkracza w środowisko przyrodnicze i są osadzone w konkretnej przestrzeni, która może pełnić funkcje ekologiczne.

Chodzi tu przede wszystkim o budowę sieci kanalizacji, modernizację dróg, a także działania przeciwpowodziowe. Wszystkie te działania przyczyniać się będą do oddziaływania negatywnego tylko w trakcie realizacji inwestycji.

Lokalizacja każdej z inwestycji ma niebagatelne znaczenie, gdyż nieprawidłowa lokalizacja drogi czy oczyszczalni ścieków będzie negatywnie oddziaływać także po zakończeniu realizacji inwestycji. Tylko właściwa lokalizacja inwestycji będzie minimalizować ryzyko negatywnych oddziaływań. Na etapie opracowania niniejszej prognozy nie ma jednak sprecyzowanych planów dotyczących lokalizacji wszystkich planowanych w ramach „Programu...” inwestycji, związku z tym aby maksymalnie ograniczyć ryzyko negatywnego oddziaływania należy prawidłowo dobrać lokalizację tych działań w zgodzie z Lokalnymi i Wojewódzkim Planem Zagospodarowania Przestrzennego, aktami prawnymi i opiniami i wytycznymi organów nadzorujących inwestycje ekologiczne.

Zadania dotyczące edukacji ekologicznej, ochrony przed promieniowaniem oraz poważne awarie spośród wszystkich analizowanych celów i zadań mają natomiast typowy charakter projektów miękkich – związanych z informowaniem o walorach powiatu, podnoszeniem edukacji ekologicznej, prowadzeniem badań jakości środowiska w celu zapobiegania poważnym awariom, oraz minimalizacji promieniowania elektromagnetycznego, a więc nie mają bezpośredniego (a nawet istotnego pośredniego) wpływu na przestrzeń i środowisko.

W niektórych przypadkach nie było możliwe wydanie jednoznacznej oceny. Dość częste są sytuacje, gdy cel ma bardzo złożony charakter i poszczególne działania w ramach tego celu mogą w różny sposób oddziaływać. W niektórych przypadkach działanie może być ocenione dopiero w momencie wyznaczenia szczegółowej lokalizacji inwestycji gdyż dopiero lokalizacja zadania różnicuje, czy ocena oddziaływania będzie pozytywna, czy negatywna.

9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje:

- wodociągi, kanalizacja, obiekty hydrotechniczne, przeciwpowodziowe, remonty modernizacje dróg, zadania rekultywacyjne,
- w fazie realizacji i eksploatacji drogi, a także termomodernizacje budynków obiekty hydrotechniczne, przeciwpowodziowe, remonty modernizacje dróg, zadania rekultywacyjne, usuwanie azbestu.

Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych zadań ograniczających oddziaływanie należą:

- a) w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- b) stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- c) dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- d) maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Przy realizacji zadań dotyczących budowy i przebudowy odwodnień dróg należy tak planować zakres prac, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, budowa przestrzeni parkingowych, odpowiednia geometria łuków, budowa skrzyżowań wielopoziomowych. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej zadań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Mając na uwadze duży zasięg oraz w części przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji, a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie w tym zakresie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie dróg, sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, a także modernizacji obiektów hydrotechnicznych należy, rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe, co opisano szczegółowo w rozdziale 7.

W przypadku pozostałych zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

W trakcie opracowywania niniejszej prognozy nie natrafiono na trudności wynikające z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

11. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i projektów proponowanych w ramach projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

Monitoring ten, ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022, poz. 1029 z późn. zm.), co najmniej w cyklu dwuletnim. Monitoring ten obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy,
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki, jak i również dostępne dane są zbyt ubogie, aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia (uwzględniono fakt, iż część zaplanowanych nakładów w poprzednim okresie nie została zrealizowana), oraz wymogi UE.

Prognoza optymistyczna powstała przy założeniu, że wszystkie wymogi UE w ochronie przyrody i środowiska zostaną spełnione oraz zostanie wydatkowanych 100% nakładów zaplanowanych na realizację postanowień projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”.

Prognoza realistyczna uwzględnia dotychczasowe tempo zmian wskaźników oraz środków jakie poniesiono na realizację postanowień dotychczasowej wersji „Programu...”.

Prognoza pesymistyczna powstała przy założeniu, że nie uda się wydatkować 100% zaplanowanych nakładów na realizację postanowień projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”, a dotychczasowe tempo zmian wskaźników zostanie osłabione.

Dla elementów projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystana zostanie ocena jakościowa, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej. Listę tę można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące wykonania postanowień projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”.

Jednocześnie w ramach opracowania Programu ochrony środowiska co dwa lata wykonywany będzie Raport z realizacji POŚ, będą w nim określone wskaźniki wykonania poszczególnych rodzajów zadań a także osiągnięcia celów.

12. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko zadań i przedsięwzięć planowanych w projekcie „Programu ...” wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

W konwencji jako oddziaływanie transgraniczne określono jakiegokolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej strony.

W załączniku 1 i załączniku 3 ww. konwencji określono działalności i dodatkowe kryteria, które wskazują na możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaproponowane w ramach projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” działania w zakresie dziesięciu celów w zakresie różnych dziedzin środowiskowych nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu „Programu...” ma charakter powiatowy i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy według stanu wiedzy na chwilę obecną stwierdzono, że realizacja projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” nie wskazuje na możliwość negatywnego stałego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” były przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022, poz. 2019 z późn. zm.).

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”. Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im.

W kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania niniejszej „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze powiatu pszczyńskiego oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), na podstawie danych uzyskanych z Gmin i Powiatu. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2022 oraz, w przypadku braku wiarygodnych informacji, korzystano także z danych za rok 2021 i 2020.

Tabela 18 Ocena stanu środowiska powiatu wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Hałas
<p>pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony oraz benzo(alfa)piren przy szlakach komunikacyjnych,</p> <p>oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków</p> <p>spalania niskiej jakości niekologicznych paliw w jednostkach starych</p> <p>niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym</p>	<p>nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na części obszarów wiejskich,</p> <p>niski stopień oczyszczania ścieków,</p> <p>niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych do rzek płynących przez teren powiatu,</p> <p>pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych,</p> <p>brak racjonalnego gospodarowania wodą w gospodarce komunalnej oraz brak racjonalizacji gospodarki wodnej w sektorze przemysłowym oraz wodochłonność procesów produkcyjnych,</p> <p>brak uporządkowanej gospodarki wodami opadowymi, w szczególności na terenach wiejskich</p>	<p>ciągły wzrost natężenia ruchu samochodowego i powolny rozwój infrastruktury drogowej w stosunku do przybywającej liczby samochodów,</p> <p>postępujący proces degradacji obszarów „cichych”,</p> <p>niewzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwarunkowań związanych z ochroną przed hałasem</p>

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań.

Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania zadań wskazanych w „Programie...” na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. W związku z tym brak realizacji postanowień projektu „Programu...” spowoduje większe szkody niż ich realizacja. Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „Programu...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak uciążliwości w trakcie realizacji niektórych zadań,
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, w tym zmniejszenia zużycia paliw,
 - brak odnawianych źródeł energii w tym zmniejszenia zużycia energii,
 - brak poprawy jakości dróg powiatu co skutkuje większym komfortem jazdy i mniejszą emisją hałasu i zanieczyszczeń,
 - brak ograniczenia hałasu poprzez zastosowanie nowych technologii w budowie dróg publicznych
 - brak ochrony mieszkańców przez doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych,
 - brak kontroli zagrożeń poprzez brak obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy,
 - brak kontroli zagrożeń poprzez brak badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi,
 - brak zwiększenia skuteczności zbiórek odpadów poprzez brak kontroli prawidłowego postępowania z odpadami,
 - brak ograniczenia zagrożenia pożarowego w wyniku braku Uproszczonych Planów Urządzania Lasów i inwentaryzacji stanu lasów,
 - brak rozwoju gospodarki odpadami,
 - brak pielęgnacji terenów przyrodniczo cennych w tym pomników przyrody,
 - niski poziom edukacji związanej z bezpieczeństwem ekologicznym mieszkańców.

Realizacja żadnego z proponowanych priorytetów nie pociągnie za sobą stałego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Negatywne oddziaływanie na środowisko ww. przedsięwzięć można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jaki społeczno – ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą.

Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego).

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne nie ma uzasadnienia.

W przypadku gdy projekty inwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, stanu dróg poziomu edukacji ekologicznej, co negatywnie wpływać będzie na komfort życia i zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich celów zapisanych w projekcie „Programu...” pozwala na stwierdzenie, iż generalnie realizacja zapisów i postanowień projektu analizowanego dokumentu doprowadzi do:

- wzrostu poziomu wiedzy ekologicznej mieszkańców powiatu,
- większego dostępu do informacji turystycznej,
- podniesienia poziomu wiedzy o możliwościach budowlanych na terenie powiatu (zagrożenia osuwiskowe),
- zwiększenia świadomości o stanie środowiska (badania, gleb, badania hałasu, baza danych o terenach historycznych zanieczyszczeń, badania poziomu promieniowania elektromagnetycznego),
- zwiększenia powierzchni terenów z zielenią urządzoną – także wzdłuż dróg,
- poprawy skuteczności ochrony przeciwpowodziowej w celu ochrony mieszkańców i ich mienia,
- zwiększenia dostępności do dobrej jakości wody do picia ze względu na rozbudowę sieci wodociągowej,
- zmniejszenia zagrożenia dla wód i gleby z powodu ograniczenia zrzutu do rzek i potoków surowych ścieków,
- poprawy jakości środowiska, zachowania różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego,
- ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych,
- poprawy warunków zdrowia, życia i pracy mieszkańców powiatu oraz turystów wypoczywających na jego terenie.
-